

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE RÁKOŠ

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Revúca, obec Rákoš – ŠÚJ SK0328526118
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHSR:	11.12.2015
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	11.11.2015

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné údaje	
Kraj:	Banskobystrický kraj
Okres:	Revúca
Región:	Stredoslovenský
Poloha:	48°36'06"S 20°08'59"V
Nadmorská výška:	350
Rozloha:	1303 ha (13 025 209 m²)
Počet obyvateľov:	415
Hustota obyvateľstva:	32
Nacionále	
PŠČ	049 61
ŠÚJ	SK0328526118
EČV	RA (okres Revúca)
Tel. predvoľba	058
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Rákoš
	Rákoš 130
	049 61 Rákoš
Web:	www.obecrakos.sk
E-mail:	obecrakos@centrum.sk
Telefón:	058/4881002, 058/4495105
Fax:	058/4495105

OBSAH

1 ÚVOD	4
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE RÁKOŠ	11
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	12
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	12
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	12
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	22
2.4. DOPRAVA.....	27
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	22
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	24
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	31
2.8. BÝVANIE	33
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	35
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE.....	36
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA.....	36
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	39
2.13. ŠPORT.....	39
2.14. KULTÚRA.....	39
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	41
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAVRAČNÉ SLUŽBY	41
2.17. CESTOVNÝ RUCH	41
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014	42
2.19. SAMOSPRÁVA	42
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	43
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	44
3 SWOT ANALÝZY	44
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	46
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	47
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	48
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	49
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	50
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	51
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	52
3.8 KULTÚRA.....	52
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	53
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	54
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	55
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE RÁKOŠ.....	56
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA RÁKOŠ	63

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE RÁKOŠ	64
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE.....	66
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA RÁKOŠ	73
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	74
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	74
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	75
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	75
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	76
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	77
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	77
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	78
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	79
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	79
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	80
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	80
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	80
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	81
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	82
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	82
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	83
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	83
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	84
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	85
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	86
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	86
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA RÁKOŠ	88
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR OBCE RÁKOŠ	89
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHSR	90
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	92
8 AKČNÝ PLÁN	93
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	93
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	94
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	95
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	96
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	97
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	99
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	100
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	101
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	103
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	104
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	104
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA RÁKOŠ	106
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	107
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	107
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	109
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	110
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	111
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	113
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	114
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	116
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	117
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	118
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	119
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	120
10 ZÁVER.....	126
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	127

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rákoš sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rákoš, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rákoš na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		

Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	nie	nie	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rákoš je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

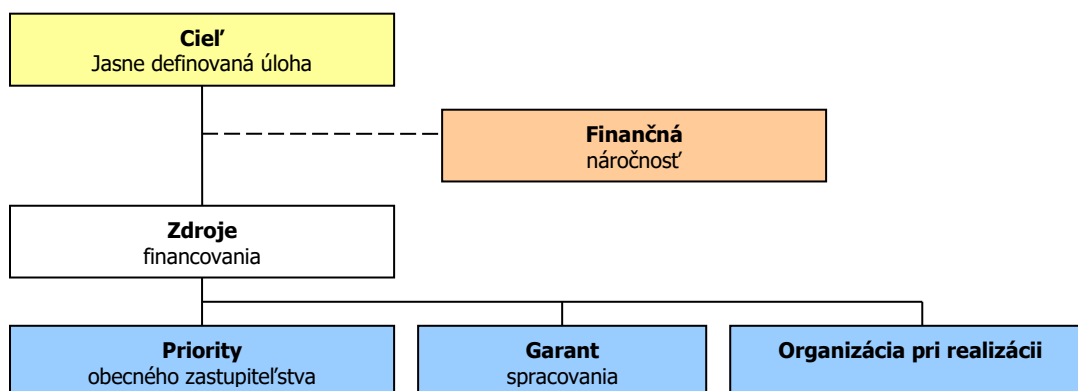
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúci plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rákoš je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Rákoš. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých Projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

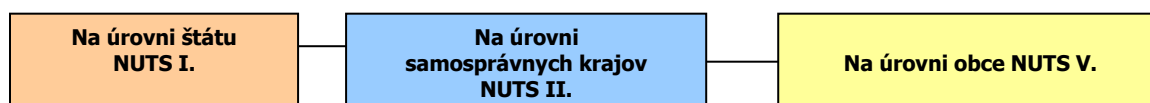
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych Projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných Projektov. V prípade financovania Projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rákoš nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rákoš boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Rákoš má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionalitu“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	1a, 10		EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
			8,9,10,		
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Rákoš integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Rákoš 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce 2007 - 2016, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný

dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

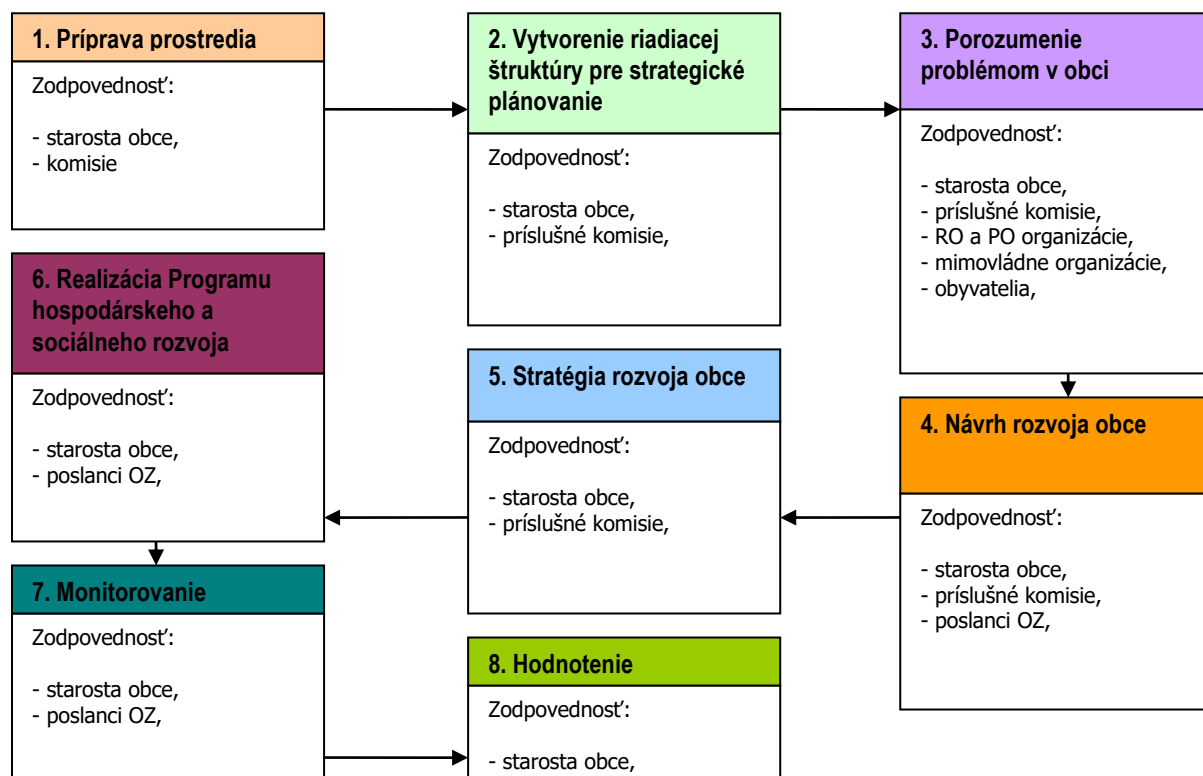
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1

**Vyvolanie dopytu v obci Rákoš.
Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny.**

	<p>Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.</p>
2	<p>Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.</p>
3	<p>Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce.</p>
4	<p>Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach. hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.</p>
5	<p>Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti.</p>
6	<p>Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.</p>

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš
2015 - 2024**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Revúca súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Rákoš (k 31.12.2013)

Kód obce	526118
Názov okresu	Revúca
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	049 61
Telefónne smerové číslo	058
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1318
Nadmorská výška obce - mesta v m	350
Celková výmera územia obce [km ²]	13 025 209
Hustota obyvateľstva na km ²	33
Zdroj: ŠÚ SR	

Obec Rákoš leží v nive potoka Východný Turiec v blízkosti okresného mesta Revúca. Nadmorská výška stredu obce je 350 m.n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je 33 obyvateľov / km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi slabo zaľudnené obce. Celková plocha katastra je 13 mil. m².

2.1 HISTÓRIA OBCE

Obec sa spomína v r. 1318 pod názvom Torphoula a vznikla ako podhradie pod hradom Kevy, neskôr známym ako hrad Rákoš, ktorý spustol v pol. 15. stor. Náleziská železnej rudy a medi až do 1. pol. 16. stor., kedy sa Rákoš ako konfiškovaná obec dostala do područia hradu Szendrő a Turkov, boli prameňom hlavnej obživy obyv., ktorí rudu ťažili, spracúvali v tamajších hámroch a slovenských peciach, ďalší sa venovali uhliarstvu a povozníctvu, ale aj poľnohosp. Koncom 19. stor. bola v chotári vybudovaná Rákošská Baňa, zvýšila sa ťažba rudy a postavili sa dielne. Po zastavení ťažby začiatkom 20. stor. sa ťažba obnovila znovu v r. 1952 - 62. V r. 1964 sa JRD zlúčilo do ŠM v ... Jelšave, v r. 1968 bol otvorený vápencový lom a r. 1970 nové bane. Okrem zvyškov hámrov a slovenských pecí, ktoré dodnes možno v obci vidieť, pripomína históriu Rákoša románsko-gotický rím. kat. kostol Svätej Trojice z druhej polovice 13. stor. Z roku 1819 pochádza menej výrazný klasicistický ev. kostol. Mikroregión Magnezit. Hospodária poľnohosp. podniky. MŠ, obecná knižnica, dobrovoľný hasičský zbor, vodovod. <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/175-rakos>

Vymedzenie územia

Obec sa nachádza vo východnej časti Banskobystrického kraja. Na prevažnej časti oblasti sa rozkladá hornatý reliéf Revúckej vrchoviny, Stolických vrchov a Spišsko – gemerského krasu / Muránska planina/. Do južnej časti zasahuje aj Slovenský kras, Juhoslovenská kotlina a za riekou Slaná Bodiánska pahorkatina. Do severnej časti zasahuje Národný park Muránska planina s mnohými atrakciami (Muránsky hrad, Cigánka, Hrdzavá dolina, Javorníková dolina, rôzne krasové javy, výskyt endemitu lykovca muránskeho a pod.). Do juhovýchodnej časti zasahuje ochranné pásmo Národného parku Slovenský kras. Obec Rákoš leží v juhovýchodnej časti Slovenského rudohoria v doline potoka Rakyš na úpätí Železníka. Väčšia časť chotára je na ľavej strane východného Turca na nive terasovej plošiny, malá časť na severe nižšej horniny, na juhu je úzky pás vrchoviny, ktorú tvoria mladoprvhorné horniny, fility a vápence. Prevláda zalesnenie dubovo-bukovým lesom. Sú tu ložiská železnej rudy, ortuti a medi. Rozloha obce je 1303 ha. Obec Rákoš sa skladá z dvoch častí: Rákoš a Rákošská Baňa. Rákošská Baňa je od obce Rákoš vzdialená 2 km. <http://www.obecrakos.sk/re/-obec>

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Základy dnešných foriem reliéfu boli dané v dobe neogénu až pleistocénu (mladšie tret'ohory a staršie štvrťohory). Slovenský kras a územia ležiace severne od neho, sa vyzdvihli a relatívnym poklesávaním vznikli kotliny a znížieniny. Tieto základné formy boli dotvorené a modelované eróziou riek a denudačnými procesmi. Priebeh riečnych tokov sa v hlavných rysoch prispôbil zlomovej tektonike. Dôležitú úlohu pritom zohrala odolnosť hornín a charakter vývoja reliéfu. Tektonické poruchy severojužným smerom umožnili vznik priečných depresíí. V zmysle geomorfologického členenia územie

patrí do oblasti Slovenského rudohoria, ktorá je súčasťou Vnútrotných Západných Karpát. Tvorí ho celok Slovenského krasu. Tento predstavuje svojráznu geomorfologickú jednotku. Priradujeme ju k planinovému typu krasu, ktorý charakterizuje vysokopoložené náhorné plošiny lemované strmými stráňami, skláňajúcimi sa k dnám prilahlých kotlín, prípadne dolín a tiesňav. Nadmorské výšky plošín sa znižujú z hodnôt 800-900 m v severnej časti na 450-500 m na južnom okraji, čo predstavuje ich generálny sklon 2-4° k juhu. Vo východnej časti, mladšie tektonické pohyby spôsobili určitú odchýlku od celkovej tendencie úklonu. Vlastné plošiny sú málo členité. Ich výškové rozdiely sú dané iba dnami krasových jám a plošinami krasových chrbátov a pohybujú sa do niekoľko desiatok metrov. Výraznejšie vystupujú z reliéfu iba kužeľové kopce, ktoré na Plešivskej a Koniarskej planine vyčnievajú 80-100 m nad celkovú úroveň zarovnaného povrchu. Stráne planín sa prikrco zvažujú do tiesňav a prilahlých kotlín. Ich sklon dosahuje až 45°, pričom vo vrchnej tretine majú často charakter kolmostenných brál. Výška strání sa pohybuje od 200 do 550 m. Pôvodne jednotný plochý povrch je dnes pôsobením vodných tokov rozčlenený na podcelky: Jelšavský kras, Koniarska planina, Plešivská planina, Silická planina so Silickými úbočami, Horný vrch s Borčianskou brázdou, Zádielska planina, Jasovská planina, Dolný vrch a Turnianska kotlina. Významným prvkom osobitného krasového geosystému je krasový reliéf, ktorý vznikol vzájomným pôsobením hydrosféry a litosféry a vyznačuje sa množstvom špecifických vlastností, vyplývajúcich z osobitného morfogenetického procesu. Jeho výsledkom sú osobitné súbory povrchových a podzemných foriem (exokras a endokras). Krasové formy sú formy, pri vzniku ktorých je rozhodujúci korozívny proces, teda vznikli rozpúšťaním vápenca vodou. Na území poznáme: škrapy, krasové jamy (predtým nazývané závrtni), bogazy, úvaly, krasové priehlbne, krasové jamy a kopy. Škrapy predstavujú drobné krasové formy najmä na stráňach krasových jám a priehlbni, na krasových chrbtoch a kopách. Miestami napr. pri Kečove vytvárajú rozsiahlejšie škrapové polia. Podľa morfologických kritérií rozoznávame škrapy svahové (valcovité), puklinové, studňovité, krčiazkovité a všeobecné. Krasové jamy sú uzavreté duté formy vo vápenci vytvorené rozpúšťacou činnosťou vody za vhodných podmienok. Na území sa vyskytuje viacej genetických typov (lievikovité, misovité, kotlovité, prstencovité) a náplavové krasové jamy. Najčastejšie sa priemer krasových jám sa pohybuje od 50 do 100 m a hĺbka 10 až 15 m. Ich pôdorys je najčastejšie nepravidelne elipsovité menej kruhovité. Úvaly predstavujú formy, ktoré vznikajú spojením krasových jám. Krasové priehlbne predstavujú nepravidelné depresie väčšej rozlohy. Plošiny planín sú okrem negatívnych foriem rozčlenené aj krasovými chrbtami a kopami, ktoré prevažne predstavujú zvyšky pôvodne zarovnanej úrovne stredohorského povrchu. Fluviokrasové formy vznikli v dôsledku sutinového omývania, pri ktorom sa do určitej miery uplatňoval aj korozívny proces. Najcharakteristickejšou formou sú suché doliny, ďalej slepé a poloslepé doliny a doliny v krase, čo je sústava žľabov rozčleňujúcich stráne planín alebo stráne tiesňav a kaňonov. Typickými tiesňavami v Slovenskom krase sú Zádielska a Hájska tiesňava. Územie pretínajú dve typické kaňonovité doliny a to kaňon rieky Slanej a kaňon Štítnika. Na styku rozpustných krasových s nerozpustnými nekrasovými horninami vznikli okrajové krasové formy. Predstavujú ich okrajové krasové jamy, okrajové polia, okrajové slepé úvaly a slepé periglaciálne doliny. Neodmysliteľnou súčasťou krasového fenoménu Slovenského krasu sú jaskyne a priepasti. Rozoznávame viacej morfologických typov jaskýň. Sú to jaskyne horizontálne, vertikálne (priepasti) a jaskynné dutiny.

Geologické pomery

Na geologickej stavbe územia sa v zmysle teraz uznávaného názoru podieľa päť základných paleoalpínskych tektonických jednotiek a to: silicikum, turnaikum, meliatikum, príkrov Bôrky a gemerikum. Mladšie kenozoické sedimenty, ktoré zčasti prekrývajú uvedené jednotky, nie sú ich súčasťou. Hlavnou stavebnou jednotkou územia je silicikum. Je to bezkorenný príkrov nazvaný silický, v ktorom sú zastúpené horniny od najvyššieho permu až po vrchnú juru s celkovou mocnosťou 2-3 km. Charakteristické pre vrstevný sled silického príkrovu sú úlomkovité usadeniny v spodnom triase a vápencovo-dolomitický vývoj v strednom až vrchnom triase s hrubými masami wettersteinských vápencov, ktoré smerom do nadložia plynule prechádzajú do vrchnotriasových tisoenských vápencov. Vyššie časti vrchného triasu silického príkrovu zastupujú furmanské vápence, hallstátske vápence, ktoré sú najviac rozšírené pri Silickej Brezovej a zlambašské vrstvy. Vápence zachované pri Drnave obsahujú najmä koraly, hubky, dierkavce a laliovky. Typické skameneliny sú z lokality Bleskový prameň. Jurské sedimenty silického príkrovu sa zachovali len na niekoľkých lokalitách. Najspodnejším členom jurského sledu sú hierlatzské a adnetské vápence. Kriedové usadeniny z oblasti silického príkrovu sú známe z Jasovskej planiny a z výplní krasových dutín z lomu v Gombaseku. Usadeniny štvrťohôr sa sústreďujú na úpätné časti svahov planín. Na viacerých miestach sú tu zachované spevnené sutinové brekcie, stmelené druhotne vyzrážaným vápencom s rôznou prímiesou terra-

rossovej hlíny, ktoré vznikli pravdepodobne v starom pleistocéne. Jaskyne a krasové dutiny sú vhodným prostredím, v ktorom sa zachovali pozostatky štvrtohorných živočíchov. Známe sú nálezy z Gombaseku, Plešivca, Včelárov, Honcov, Silickej Brezovej a Silice. Turnaikum tiež predstavuje bezkorenný príkrov, ktorý sa skladá z viacerých čiastkových jednotiek. Väčšina hornín turnaika vykazuje známky slabej metamorfózy. Rozšírené je Turnianskej kotline, v území medzi Brusníkom a Slovenskou skalou, v okolí Štítnika, Honiec a v ďalších drobných výskytoch. Meliatikum predstavuje relikt mobilného pásma Tethys, ktoré sa zachovali buď ako obdukované šupiny, alebo ako súčasť evaporitových melanží, prevažne na báze silicika. Hlavné oblasti rozšírenia jednotky sú v okolí Meliaty, Držkoviec, Čoltova a Bretky. Príkrov Bôrky nesie stopy deformácie a metamorfózy v podmienkach vysokého tlaku a nízkej teploty. Jednotka vystupuje na severnom úpätí Jasovskej planiny medzi Jasovom a Hačavou, v strednej časti doliny Blatnice, v severnom okolí Bôrky a Lúčky a inde. Gemerikum reprezentujú najmä staro - a mladopaleozoické vulkanické a sedimentárne horniny a v malom rozsahu i mezozoické horniny. Formoval ho postupne kaledónsky, varísky a nakoniec alpínsky orogén, ktorý mu vtisol alpínsky ráz stavby. Ako celok je gemerikum epizonálne metamorfované a je hlavným stavebným elementom tzv. Spišsko-gemerského rudohoria.

Pôdne pomery

Dominantným pôdnym typom v obci sú kambizeme. Kambizeme sú trojhorizontové A-B-C pôdy, vyvinuté zo zvetralín vyvretých, metamorfovaných a vulkanických hornín, prevažne nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu, lokálne tiež z nespevnených sedimentov, napr. z viatych pieskov. Ich humusový A-horizont je v nižších polohách plytký a svetlý, s malým obsahom humusu a často aj na zvetralinách granitov sorpčne nasýtený. Ide o tzv. ochrický Ao-horizont. Vo vyšších, klimaticky extrémnejších nadmorských výškach v ňom narastá obsah surového kyslého humusu a narastá tiež jeho hrúbka, čím sa mení na tzv. umbrický (tmavý, hrubý, sorpčne nenasýtený) Au-horizont. Dominantným diagnostickým horizontom kambizemí je kambický Bv-horizont. Je to metamorfický podpovrchový horizont ktorý vznikol procesom hnednutia (brunifikácie), t.j. oxidického zvetrávania, s fyzikálnou a chemickou premenou prvotných minerálov a tvorbou ílových minerálov, bez ich výraznejšej translokácie. Tento proces dáva horizontu charakteristickú hnedú farbu. Za kambický horizont sa považujú aj iné alterácie pod A-horizontom, napr. zmena farby a štruktúry v dôsledku odvápnenia časti pedonu. Typickým morfológickým znakom kambizemí sú difúzne prechodné horizonty A/B a B/C. Táto vlastnosť si vyžaduje zvýšenú pozornosť najmä pri identifikácii kambizemí nižších polôh ktoré sú celkovo svetlé, s málo kontrastným zafarbením. Kontrastnosť a výraznosť farieb horizontov kambizeme rastie s nadmorskou výškou v dôsledku slabšej mineralizácie a intenzívnejšieho zvetrávania v podmienkach drsnejšej klímy.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Rákoš od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5	1302,5
Pol'no. pôda - spolu	421,0	421,0	421,0	421,0	421,0	421,0	421,1	421,3	421,3	421,3	421,3
- orná pôda	163,1	163,1	163,1	163,1	163,1	163,1	163,4	163,4	163,2	163,2	163,2
- záhrada	26,7	26,7	26,7	26,7	26,7	26,7	26,7	26,9	26,9	26,9	26,9
- trvalý trávny porast	231,1	231,1	231,1	231,1	231,1	231,1	231,0	231,0	231,2	231,2	231,2
Nepol'no. pôda - spolu	881,5	881,5	881,5	881,5	881,5	881,5	881,4	881,2	881,2	881,2	881,2
- lesný pozemok	816,2	816,2	816,2	816,2	816,2	816,2	816,2	816,0	816,0	816,0	816,0
- vodná plocha	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
- zast. pl. a nádvorie	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5	31,6	31,6	31,5	31,5	31,5
- ostatná plocha	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celková výmera katastrálneho územia obce je 1302,5 ha. Poľnohospodárska pôda spolu činila celkovo 421,3 ha. Nepoľnohospodárska pôda tvorila 881,2 ha. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ostatných plôch. Do roku 2014 klesla výmera na 31 ha. Zastavané plochy a nádvoria ostali nezmenené. V sledovanom období prakticky ostáva štruktúra stabilná.

Hydrologické pomery

Charakteristický ráz východnej časti krajiny určuje najmä krasový reliéf, vlastnosti podložia, ale aj osobitá hydrológia. Krasová cirkulácia vody sa riadi inými zákonitostami ako v nekrasovom území. Hydrologické pomery územia charakterizuje absencia povrchového odtoku a to, že zrážkové vody skoro bez výnimky infiltrujú do skrasovatelých karbonatických hornín cez početné pukliny, alebo poruchové zóny. Hydrologickú os obce Rákoš tvorí potok Východný Turiec. Vzniká sútokom Západného a Východného Turca a je to pravostranný prítok Slanej. Obidve rieky pramenia v Stolických vrchoch v podcelku Trstie. Do Slanej sa vlieva pri Tornali. Preteká v dĺžke 50,2 km cez Stolické vrchy, Revúcku vrchovinu a Juhoslovenskú kotlinu. Zaberá povodie s plochou 363,3 km², je tokom IV. rádu a priemerná lesnatosť povodia dosahuje 40%. V rámci novej klasifikácie je Západný Turiec stotožňovaný s hlavným tokom Turca, pričom Východný Turiec je jeho prítokom. Na nových mapách sa už Západný Turiec neoznačuje. Východný Turiec pramení na rozhraní Stolických vrchov a Revúckej vrchoviny, pod sedlom Hlaviny (586,0 m n. m.), v nadmorskej výške približne 550 m n. m. Tečie na juh Revúckou dolinou, sprava priberá Valaský potok a na území obce Sirk tiež pravostranný Bystrý potok. Pri osade Červeňany sa stáča na juhovýchod a následne aj na východ. Pri obci Rákoš priberá ľavostranný Rakyš (262,3 m n. m.) a oblúkom sa opäť stáča na juhovýchod. Ďalej rieka tečie na krátkom úseku postupne v troch korytách, pričom zľava priberá Turčok a sprava Mäsiarku, preteká cez Kameňany (jedno z ramien) a opäť sa ramená spájajú do jedného koryta. Tu už rieka tečie okrajom Rimavskej kotliny. Z pravej strany potom priberá Priehybinu a pri Držkovciach Blatný potok zľava [https://sk.wikipedia.org/wiki/Turiec_\(pr%C3%ADtok_Slanej\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Turiec_(pr%C3%ADtok_Slanej))

Klimatické pomery

Oblasť sa nachádza na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho typu podnebia. Svojou strednou nadmorskou výškou 598 m leží na prechode medzi nížinným a horským typom podnebia, pričom závislosť od nadmorskej výšky je modifikovaná zvláštnosťou krasového reliéfu. Rozdelenie teplôt a zrážok je na území v podstate závislé na nadmorskej výške. Z teplotných charakteristík mesačných teplôt vyplýva, že najteplejším mesiacom roka je júl (19 až 20 °C), najchladnejším január (-4 až -6 °C). Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje medzi 5,7 - 8,5 °C. Ročný úhrn slnečného svitu je 2040 až 2100 hodín. Priemerný počet letných dní v roku je 60 až 20, mrazových dní 110 až 170. Ročný priemerný úhrn zrážok sa pohybuje medzi 630 až 990 mm, priemerný úhrn zrážok vo vegetačnom období 400 až 595 mm. Snehová pokrývka trvá 50 až 115 dní. Priemerné maximum snehovej pokrývky je 18 až 45 cm. Patrí k oblastiam so zvýšenou búrkovou činnosťou. Relatívna vlhkosť vzduchu má opačný chod ako jeho teplota. Najvyššie hodnoty má v decembri, najnižšie v apríli až máji. Jar a začiatok leta bývajú na planinách vlhkejšie ako v dolinách, v jeseni opačne. Obec patrí do oblasti s dominantne prevládajúcim severným vetrom. Druhým najčastejším smerom vetra je južný vietor. V kotlinách je značné percento bezvetria. Následkom členitosti reliéfu sa smer vetra v nižších polohách prispôbuje jeho tvárnosti.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Vo fytogeografickom členení je obec zaradená do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), do jej obvodu prametranskej xerothermnej flóry (*Matricum*). Oblasť je súčasťou Slovenského rudohoria, ktoré je v obode súčasťou predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), oblasti západokarpatskej flóry (*Carpathicum occidentale*). Rastliny a rastlinné spoločenstvá sú najpôsobivejšou zložkou tunajšej prírody. Sú v nich viditeľné vplyvy ľudského osídlenia a hospodárenia. V pesteri mozaikovitej štruktúre vegetácie sa odráža geografická poloha na styku dvoch floristicky rôznych oblastí (*Pannonicum* a *Carpathicum occidentale*), geologická stavba i rozmanitosť krasového reliéfu, inverzia klímy v tiesňavách a veľká diverzita ekotopov vytvorili vhodné podmienky pre vznik endemitov a zachovanie reliktov florogenézy tohto územia. Vegetačnú pestrosť podmieňuje najmä krasový fenomén, ktorý úzko súvisí so zvláštnym zvetrávaním vápencov a ich chemickými procesmi. Doposiaľ bolo pri spracovávaní nelesných vegetačných pomerov tohto územia vylíšených 19 tried, 56 vzásov a 138 asociácií. Vo vertikálnom členení vegetácie sú v oblasti zreteľne vytvorené tri výškové (vegetačné) stupne: planárny (do 200 /300/ m), kolínny (200 /300/ až 500 m) a submontánny (500 až 1000 m). Z botanického hľadiska majú najväčší význam endemické druhy, ktoré sa svojim výskytom viažu na územie hlavne Slovenského krasu zasahujúceho smerom na východ. V súčasnosti sú ako endemity známe chudôbka drsnoplodá Kláštorského (*Draba lasiocarpa* subsp. *klasterskyi*) a rumenica turnianska (*Onosma tornensis*). Zo západokarpatských endemitov nájdeme tu druhy ako: hlaváč lesklý vápnomilný (*Scabiosa lucida* subsp. *calcicola*), chrastavec slovenský (*Knautia slovacica*),

peniažtek modrastý tatranský (*Thlaspi caerulescens* subsp. *tatrense*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), prvosenka holá karpatská (*Primula auricula* subsp. *hungarica*), šafrán spišský (*Crocus discolor*), tarica horská Brymova (*Alyssum montanum* subsp. *brymii*), druh, ktorý bol popísaný z územia Slovenského krasu i zvonček tvrdoplodý (*Campanula xylocarpa*). Z tatranských endemitov a subendemitov sa tu vyskytujú: horčičník bledokvetý (*Erysimum pallidiflorum*), jarabina Hazslinszkého (*Sorbus hazslinszkayana*) klinček včasný nepravý (*Dianthus praecox* subsp. *pseudopraecox*), peniažtek slovenský (*Thlaspi jankae*) a iné. Najväčšie zastúpenie vo flóre majú kalcifyty a xerothermné druhy, ktoré sú schopné prispôbiť (eurytermia) sa nepriaznivému stavu sucha a extrémnym mrazom. Najčastejšie rastú na otvorených skalnatých svahoch planín s južnou alebo juhozápadnou expozíciou. Prevládajú medzi nimi druhy kontinentálnej až mediteránnej oblasti (ponticko-sarmatské, ponticko-panónske, panónsko-karpatské). K najrozšírenejším patria: astra spišská (*Aster amelloides*), cesnak žltý (*Allium flavum*), dvojradovec neskorý (*Cleistogenes serotina*), d'atelinovec bylinný (*Dorycnium herbaceum*), hlaváčik jarný (*Adonis vernalis*), hrachor panónsky (*Lathyrus pannonicus*), hrdobarka horská panónska (*Teucrium montanum* subsp. *pannonicum*), jagavka konáristá (*Anthericum ramosum*), kavyl' pôvabný (*Stipa pulcherrima*), klasovec sivastý (*Asyneuma canescens*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*), kostrava panónska (*Festuca pannonica*), kostrava valéska (*Festuca valesiaca*), kručinkovec položený (*Corothamnus procumbens*), ľan chlpatý (*Linum hirsutum*), ľan tenkolistý (*Linum tenuifolium*), ľanolistník Dollinerov (*Thesium dollineri*), ostrica nízka (*Carex humilis*), psojazyk uhorský (*Cynoglossum hungaricum*), rebríček panónsky (*Achillea pannonica*), rebríček žltkastý (*Achillea neilerchii*), rumenica Visianova (*Onosma visianii*), ryžovka zelenkastá (*Piptatherum virescens*) ku ktorým pristupujú sinokvet mäkký veľkoúborový (*Jurinea mollis* subsp. *macrocalathia*), včelník rakúsky (*Dracocephalum austriacum*) a zlatovlások obyčajný (*Crinitina linosyris*).

Živočíšstvo

V náväznosti na špecifické vlastnosti územia sa vytvorili pestré životné podmienky aj pre vývoj živočíšstva. Sú to hlavne nižšie skupiny živočíšstva, ktoré dávajú tomuto územiu prevažne charakter zoocenózy stepného a lesostepného pásma. Tieto xerothermné zoocenózy sa miestami veľmi kontrastne prelínajú s horskými prvkami. Bohatá zložka zoocenózy kopíruje nevídanú pestrosť rôznych typov biotopov na pomerne malom území od xerothermných výslňých stanovišť po chladné vlhké krasové závrty, skalné bralá a tiesňavy. Typickou je nepochybne aj fauna stepného a lesostepného pásma, skalných stepí, krasových planín a strání. Jednotlivé skupiny bezstavovcov sa vyznačujú veľkým zastúpením južných xerothermných prvkov. Vyskytuje sa tu veľmi vzácna sága stepná (*Saga pedo*), modlivka zelená (*Mantis religiosa*), z mäkyšov *Pupilla triplicata* a *Zebrina detrita*. Významný je tiež výskyt pavúka *Pardosa bifasciata*, potvrdzujúci pôvodnosť niektorých xerothermných lokalít. Z vyšších stavovcov sú plazy ďalšou významnou skupinou zvyrazňujúcou xerothermný ráz krasovej oblasti. Pozoruhodný je výskyt južného elementu – krátkonožky štíhlej (*Ablepharus kitaibelii*) a tieto lokality sú severnou hranicou jej rozšírenia. Stále vzácnejšia je jašterica zelená (*Lacerta viridis*) a z hadov užovka stromová (*Elaphe longissima*). V severnej časti Zádielskej a Borčianskej planiny prenikajú do krasu horské druhy ako jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*) a vretenica severná (*Vipera berus*). Z cicavcov ešte na niektorých planinách, hlavne tam kde sa zachovala pastva nájdeme kolónie sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*), ktorý je dôležitou potravnou bázou pre sokola rároha (*Falco cherrug*) a orla kráľovského (*Aquila heliaca*). Z vtákov je typickým pre tento biotop strání krasových planín predovšetkým strnádka ciavá (*Emberiza cia*), v lesostepných ekosystémoch na planinách a bázach planín hniezdia populácie škovránka stromového (*Lullula arborea*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), krutohlava hnedého (*Jinx torquilla*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*) a dnes už čoraz vzácnejšieho dudka chocholatého (*Upupa epops*). Lesné zoocenózy sú zastúpené druhmi a ich spoločenstvami od xerothermných drienových dúbav po vápencové jedľové bučiny. Charakteristickými druhmi teplých hrabových dúbav sú tu predovšetkým vtáky ako d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), hniezdi tu penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), orol krikl'avý (*Aquila pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) a iné. V bučinách je typický d'ateľ bieločrbý (*Dendrocopos leucotos*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), početne je zastúpený aj muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), kolibkárik sykavý (*Phylloscopus sibilatrix*), vzácnejšie sova dlhochvostá (*Strix uralensis*) a d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*). V jedľobučinách je najbežnejšia sýkorka uhliarka (*Parus ater*) a hniezdi tu aj náš najmenší spevavec kráľíček zlatohlavý (*Regulus regulus*).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu nie je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 3 %, Orange 90 % a O2 - 0 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblková televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	90	100
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	nie	áno
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	nie	áno
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	nie	nie
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/	nie	nie
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	90 %	80 %
pokrytie signálom T-mobile	%	3 %	80 %
pokrytie signálom O2	%	0 %	80 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet	2	2
vodojemy	počet/objem	2	2
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	nie	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	2	2
dom smútku	počet	1	1

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou je v súčasnosti vykonávané zo skupinového vodovodu (ďalej SKV). V obci sú vybudované 2 vodojemy a nachádzajú sa tu 2 pramene pitnej vody. Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery uvažujú so zásobovaním pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkalovacie, alebo odzdušňovacie. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pre výstavbou jednotlivých objektov.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V súčasnom období nieje v obci vybudovaná kanalizačná sieť a ČOV. V súčasnosti je trend riešiť túto situáciu samostatnými domovými čistiarnami. Z prevádzkových skúseností však vyplýva, že kvalita a technologické vybavenie mnohých domových ČOV je na nízkej úrovni a neumožňuje adekvátne čistenie odpadových vôd. Preto pri návrhu odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd treba vychádzať z nasledovných kritérií: v sídle riešiť odvádzanie splaškových odpadových vôd cez spoločnú splaškovú kanalizáciu, vybudovať pre obec mikroregiónu samostatnú mechanicko – biologickú ČOV, pričom v prvej etape je vhodné pre obec vybudovať ČOV so zvozom odpadových vôd zo žump a v druhej etape vybudovať splaškovú kanalizáciu. V obci je potrebné vybudovať splaškovú kanalizáciu profilu DN 300.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

V súčasnosti je hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia obce elektrickou energiou je z hľadiska širších územných vzťahov elektrická rozvodná a transformovňa Rz 110/22 kV v Lubeníku. Z tejto rozvodne a transformovne sú vyvedené 22 kV distribučné linky v smere do záujmového a riešeného územia. Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z tohto VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce Rákoš s prevodom 22 kV/0.4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice v obci Rákoš sú určené pre zásobovanie obce. Pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS vykazujú ešte dostatočnú kapacitu. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušnými vedeniami NN a to holými vodičmi s prierezom AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe. Svietidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené na podperných bodoch spolu s NN rozvodom. Spínanie verejného osvetlenia je centrálnou prostredníctvom impulzných káblov cez RVO pri trafostaniciach. Niektoré NN sekundárne vývody zo stožiarových trafostaníc do centier spotreby sú vyvedené prostredníctvom závesných káblov po stožiaroch NN sekundárnej vzdušnej siete.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblvé vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastníkom pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblvého vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice

- s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplatenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
- s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplatením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

V súčasnosti obec nie je plynofikovaná. V budúcnosti sa plánuje s jej plynofikáciou, ktorá je však viazaná na plynofikáciu okolitých obcí.

Zásobovanie teplom

Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty. Druhé najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / elektrické vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV. V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených pevným palivom – 120 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva 1 byt.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
0	1	1	120	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Miestny rozhlas

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, pokiaľ odovzdávanie informácií v obci nebude na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB - Sitno. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zariadením kábelovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

Digitálna TÚ obce je v budove obecného úradu. Miestne rozvody sú prevedené metalickými káblami na stožiaroch vedených vedľa miestnych komunikácií. Aj okrajové časti sú napojené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného konania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe. Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti 3 operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava, O2 a spoločnosť T-com. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz. Územie obce Rákoš je na 90 % pokryté signálom GSM Orange. Pokrytie ostatných operátorov je nedostatočné.

Ochranné pásma

- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Verejné osvetlenie

V súčasnosti sú všetky ulice pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Systém verejného osvetlenia sa musí postupne rekonštruovať s dôrazom na zníženie energetickej náročnosti osvetlenia. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami

Požiarna ochrana

V obci Rákoš sa nachádza požiarna zbrojnica s vybavením. Obec má zriadený dobrovoľnícky hasičský zbor, ktorý má 63 členov. V uliciach obce, pokrytých verejným vodovodom sú vybudované požiarne hydranty. V prípade požiaru slúži profesionálna zásahová jednotka v Revúcej. Operačné pracovisko zabezpečuje výjazd do 20 min., dojazd je podľa podmienok na pozemných komunikáciách. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, ktorá je navrhnutá na krytie požiarnej potreby a Q_{max}. Odborné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnej zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových lokalitách riešené zväčša ako priebežné. Pri zmene funkčného využívania územia je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, s vyhláškou č. 288/2000 Z. z. a s predpismi platnými v čase realizácie jednotlivých stavieb.

Odvádzanie dažďových vôd

S budovaním oddelenej dažďovej kanalizácie sa v nových rozvojových plochách ani v miestnych častiach s navrhovanou splaškovou kanalizáciou neuvažuje. Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom by mal byť stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Vody z povrchového odtoku z nezastavaných plôch sa budú odvádzať povrchovými rigolmi do vodných tokov. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

Cintoríny

Pochovávanie na území obce Rákoš sa realizuje len na cintoríne. V obci Rákoš sa územie akceptuje ako jeden pochovávaci obvod. Nachádza sa tu 1 cintorín a 1 cintorín v časti Rákošské Baňa. V areáli cintorína v obci Rákoš sa nachádza aj dom smútku. Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze. V cintorínoch sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a rekonštrukcia a dostavba chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorínov, ale plánuje opravu a údržbu oplotenia cintorínov.

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Rákoš, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektivitou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov. Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieľovým zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní

vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

Štátne komunikácie

Základný komunikačný systém obce predstavuje cesta II./526. Obec je ale dostupná v smere VZ v smere od obce Nandraž a ďalej na východ na mesto Jelšava. Štátna cesta prepája obec s okresným mestom Revúca. Organizácia vnútornej dopravy bude založená na vytvorení „okruhu“ zberných komunikácií napojených na cestu III a na vytvorení siete komunikácií podľa organizovaných podľa dôležitosti. Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom nepresahujú sídelnú úroveň. Táto cesta sa východne napája na cestu II triedy 532 a medzinárodnú cestu E 571 prepájajúcu región s hlavným mestom Bratislava.

Miestne komunikácie

Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca. 10 km. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce Rákoš dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 6,5 - 7,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení. Vlastnú cestnú sieť má vybudovanú aj časť Rákošská Baňa. Obidve časti sú okrem štátnej komunikácie prepojené aj miestnou komunikáciou.

Zdroj: <https://www.google.com/maps/@, 10.5.2015>

Hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je v súčasnosti, v obci zabezpečovaná Slovenskou autobusovou dopravou, Revúca, a.s.. Linky sa pohybujú po ceste II a v obci majú dve zastávky, jedna v obci Rákoš a druhá v časti Rákošská Baňa.

Železničná doprava

Obec Rákoš nie je napojená na sieť železničných tratí SR. V železničnej doprave je región dostupný prostredníctvom železničnej stanice v meste Jelšava, kadiaľ prechádza trať č. 165 v smere na mesto Revúca. Ide o trať II. kategórie v hierarchii železničnej siete Slovenska (ŽSR).

Doprava pešia a cyklistická

Pešia doprava vyplýva z celkového riešenia prostredia. Pozdĺž obslužných komunikácií v jestvujúcej zástavbe nie sú vybudované chodníky. Chodník pre peších nie je vybudovaný ani pozdĺž cesty II.

Parkovanie

Parkovanie v obci je v súčasnosti organizované v dvoch formách, jednou je parkovanie mimo jazdných pruhov, ale na vozovke, druhou je parkovanie na vyhradených parkovacích plochách (obecný úrad, obchodné jednotky, cintoríny). Odstavenie vozidiel sa zabezpečuje, v prípade individuálnej bytovej

zástavby na vlastnom pozemku, buď v jednotlivo stojacich, alebo vstavaných garážach, alebo mimo vlastného pozemku.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalitné životné prostredie je jednou zo základných podmienok existencie ľudstva. Vzrastajúce problémy spojené práve so zhoršovaním kvality životného prostredia vedú ku koncentrácii úsilia štátov Európy a hlavne novo rozšírenej Európskej únie eliminovať negatívne zásahy do životného prostredia a naprávať škody spôsobené v minulosti. Svedčí o tom i prijatie Šiesteho environmentálneho akčného programu Spoločenstva "Životné prostredie 2010: Naša budúcnosť, naša voľba" (Akčný program), ktorý tvorí rámec environmentálnej politiky Európskej únie. Definuje kľúčové dlhodobé ciele v starostlivosti o životné prostredie, pričom za prioritu pokladá riešenie problémov zmeny klímy, ochrany prírody a biodiverzity, životného prostredia pre zdravie a kvalitu života, prírodných zdrojov a odpadov. Povinnosť a potreba naplňovať prijaté ciele vedúce k zlepšovaniu negatívneho stavu životného prostredia, prináležia všetkým stupňom štátnej správy a samosprávy. Obec v uvedenej hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Východiskom na riešenie ekostabilizačných opatrení v katastrálnom území obce je súčasná krajinná štruktúra, ktorá odráža využitie zeme a predstavuje ťažiskový krok rôznych analýz potrebných pri tvorbe M - ÚSES. Súčasná krajinná štruktúra (ďalej SKŠ) v území je odrazom pôsobenia ľudskej činnosti na biotické a abiotické zložky krajiny a zároveň odzrkadľuje stupeň antropogénnej premeny krajiny. SKŠ odráža vzájomnú kombináciu súboru prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajinskej štruktúry) i umelého charakteru (človekom vytvorené prvky krajinskej štruktúry). Na základe zastúpenia a plošinej rozlohy jednotlivých prvkov SKŠ môžeme hodnotiť súčasný stav antropizácie územia, či ide o územie prirodzené s vysokou krajinoekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinoekologickou hodnotou.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno - historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec Rákoš nemá spracovaný územný plán obce.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v meste Jelšava, Lubeníku, Rimavská Sobota, ale aj v meste Hnúšťa.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,

- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Jelšava, Lubeníku, Hnúšti, atď..

Produkcia v t na km² podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Revúca	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,71	0,72	0,82	0,77	0,76	0,73	0,68	0,66	0,73	0,73	0,76
Oxid siričitý	0,87	0,74	1,15	1,50	1,19	1,03	0,39	0,34	0,37	0,27	0,26
Oxid dusíka	1,71	1,75	1,75	1,73	1,47	1,83	0,94	1,74	1,97	1,46	1,98
Oxid uhoľnatý	5,65	6,91	6,96	4,07	4,63	4,05	3,04	3,39	4,09	4,33	4,86
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,63</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,05</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,36</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčiek je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Revúca jeden z menej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií a oxidu dusíka, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby - Lubeník, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Ok. Revúca	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	515,5	527,0	601,0	562,8	552,4	536,0	496,6	484,3	529,8	530,6	547,2
Oxid siričitý	635,7	542,0	843,0	1100,6	871,3	751,0	281,5	247,7	272,6	199,7	195,3
Oxid dusíka	1245,8	1281,0	1280,0	1268,3	1070,4	1332,0	686,9	1269,7	1440,2	1067,2	1443,9
Oxid uhoľnatý	4124,0	5044,0	5086,0	2978,4	3380,6	2958,0	2220,2	2476,8	2987,4	3161,5	3545,1

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA_{eq,p} = 60 dB a v noci LA_{eq,p} = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste II triedy, ktorá prechádza stredom obce Rákoš.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Rákoš na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v

súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	283,49	221,98	257,35	248,37	247,88	271,72	261,70	270,83	267,69	274,92	260,83
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	14,59	8,82	5,09	3,04	8,38	9,19	24,51	37,73	36,14	51,10	40,74
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	268,90	213,16	232,78	222,90	219,87	236,97	229,95	232,47	224,34	223,75	192,23
% zhodnoc. kom. odpadu	5,15	3,97	1,98	1,22	3,38	3,38	9,37	13,93	13,50	18,59	15,62
% zhodn. kom. odp. komp. (%)	65,64	57,81	21,71	39,62	37,76	31,06	53,94	42,00	36,69	50,83	20,69
% zh. kom. odp. ako druhot. s.	25,20	32,48	28,74	52,98	53,67	65,84	39,37	44,58	48,53	47,41	53,92

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity.

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy s poľnohospodárskou činnosťou, so zastavanou plochou obce Rákoš a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a únikmi zo septikov.

Pôda

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentráciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ktoré vznikajú vo vlhkých ročných obdobiach v dôsledku výskytu stredne vysokých pohorí. Aj poľnohospodárska výroba môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnicu, nesprávne osevné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Na území obce Rákoš sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav. Najvýznamnejším zdrojom znečistenia vôd v regióne sú to skladovacie objekty a manipulačné priestory poľnohospodárskych podnikov. Poľnohospodárska výroba sa podieľa na znečisťovaní hlavne ošetrovaním poľnohospodárskych rastlín, vývozom močovky a hnojnice a ďalšími inými činnosťami.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Podkapitola obyvateľstvo prezentuje vývoj, štruktúru a predpokladaný vývoj do budúcnosti v oblasti ľudských zdrojov. Podrobná analýza je nevyhnutná na ciele plánovanie verejných služieb, ako aj komplexnej infraštruktúry. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Rákoš k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúcce obyvateľstvo v obci Rákoš (rok 2011 – SODB 2011)

	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
obec Rákoš	420	191	60	58	302
Rákoš	319	147	50	39	230
Rákošská Baňa	101	44	10	19	72

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 420 obyvateľov, pričom žien bolo 191. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Rákoš podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 2 dominantnými vierovyznaniami. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (24,42 %). Menšia časť sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu – 22,10 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícke	105	24,42	
Evanjelické	95	22,10	
Gréckokatolícke	2	0,47	
Starokatolícka cirkev	5	1,16	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	0,70	
Bez vyznania	101	23,49	
iné	3	0,70	
Nezistené	103	24,65	

Až pri 24,65 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo evidovaných 23,49 % obyvateľov. Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 73,49 %. V menšej miere je oficiálne zastúpená rómska národnosť (3,95 %). Česká národnosť bola zastúpená v počte 0,47 %. Pri 19,53 % nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	316	73,49	
Česká	2	0,47	
Rómska	17	3,95	
Nezistená	84	19,53	
Maďarská	1	0,23	

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Rákoš bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
k 1.1.	396	413	424	429	434	436	427	425	423	424	430
k 30.6.	400	421	432	434	435	435	430	424	423,5	427	429
k 31.12	413	424	429	434	436	427	431	423	424	430	428
muži	215	220	223	226	231	228	233	230	231	232	229
ženy	198	204	206	208	205	199	198	193	193	198	199
Index	-	1,027	1,012	1,012	1,005	0,979	1,009	0,981	1,002	1,014	0,995
Priemer Ix											1,004

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov stúpol o 3,63 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,004, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,4 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2005 a 2013, kedy stúpol počet obyvateľov o 11 a 6 osôb. K rokom s najvyšším poklesom obyvateľstva patrili rok 2009 - 9 obyvateľov, a rok 2011, kedy klesol počet obyvateľov o 8.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Rákoš.

Prírodný prírastok

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HMPP	-0,2	0,74	0,64	0,91	0,42	2,91	-0,2	1,58	-0,54	-0,35	0,25
prírodný prírastok	-6	-1	5	6	-1	-7	2	0	-2	1	-6
hrubá miera pr. príř.	-15	-2,38	11,57	13,82	-2,3	-16,09	4,65	0	-4,72	2,34	-13,99

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prírodného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v roku 2006, 2007, 2010 a 2013. Najvyšší prírodný úbytok bol zaznamenaný v roku 2009.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Rákoš. V medzročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2009, kedy hrubá miera dosiahla 13,58. Do roku 2014 klesol tento počet na 11,31. V súčasnosti je v obci vyrovnaný trend. Pokles pôrodnosti sa znížil okolo roku 2011. Do roku 2014 klesol počet na 4.

Počet živonarodených

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	11,76	12,55	12,04	11,79	11,34	13,58	11,56	12,34	10,7	10,85	11,31
narodení	2	3	5	9	3	3	6	8	3	6	4
živonarodení	2	3	5	9	3	3	6	8	3	6	4
hrubá miera živorod.	5	7,13	11,57	20,74	6,9	6,9	13,95	18,87	7,08	14,05	9,32

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. V priebehu sledovaného obdobia nie je možné identifikovať trend.

Počet potratov

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	4,98	4,68	4,59	4,51	4,92	4,15	4,07	3,86	3,96	3,67	3,61
potratovosť	1	0	1	0	3	2	0	1	1	1	1
hrubá miera potratovosti	2,5	0	2,31	0	6,9	4,6	0	2,36	2,36	2,34	2,33
index potratovosti	50	0	20	0	100	66,67	0	12,5	33,33	16,67	25
ukončené tehotenstvá	3	3	6	9	6	5	6	9	4	7	5
hrubá miera uk. tehot.	7,5	7,13	13,89	20,74	13,79	11,49	13,95	21,23	9,45	16,39	11,66

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 11,24 na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2010 a 2014. V prípade obce Rákoš postupne počet zomretých narastá, aj keď je problematické určenie trendu. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 8 zomretých, do roku 2014 vzrástol ich počet na 10.

Počet zomretých

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	11,96	11,81	11,4	10,88	10,92	10,67	11,75	10,76	11,25	11,2	11,06
zomretí	8	4	0	3	4	10	4	8	5	5	10
hrubá miera úmrtnosti	20	9,5	0	6,91	9,2	22,99	9,3	18,87	11,81	11,71	23,31

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend len v roku 2007, 2009 a v roku 2011. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2004 a 2005.

Saldo sťahovania

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	-1,94	-4,08	-1,28	-1,68	-1,61	-1,48	-2,52	-1,81	-1,76	-1,86	-1,04
migračné saldo	23	12	0	-1	3	-2	2	-2	3	5	4
hr. miera migr. salda	57,5	28,5	0	-2,3	6,9	-4,6	4,65	-4,72	7,08	11,71	9,32

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2009 a 2011 a to – 2 osoby. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Rákoš. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vysťahovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prist'ahovaní	27	15	8	8	10	7	4	6	6	9	9
vyst'ahovaní	4	3	8	9	7	9	2	8	3	4	5

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období postupne počet vyst'ahovaných klesá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2007 a 2009. V roku 2014 počet vyst'ahovaných klesol na hodnotu 5. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2004 a 2005, kedy sa do obce prist'ahovalo celkovo 27 a 15 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese kladnú hodnotu len v roku 2009.

Celkový prírastok (- úbytok)

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	-2,14	-3,35	-0,64	-0,76	-1,19	1,43	-2,72	-0,22	-2,3	-2,21	-0,8
celkový prírastok	17	11	5	5	2	-9	4	-2	1	6	-2
hrubá miera celk. pr.	42,5	26,13	11,57	11,52	4,6	-20,69	9,3	-4,72	2,36	14,05	-4,66

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2004, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 17. Naopak k najväčšiemu úbytku došlo v roku 2009, kedy celkový počet obyvateľov klesol o 9.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Rákoš. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistik, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 4,94. Do roku 2014 mierne klesol počet na 4,30.

Počet sobášov

Obec Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	4,94	4,4	4,17	4,22	4,22	3,78	3,63	3,56	3,44	4,34	4,30
sobášnosť	1	0	0	0	2	4	5	0	3	3	2
hrubá miera sobášnosti	2,5	0	0	0	4,6	9,2	11,63	0	7,08	7,03	4,66

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci vyššia, ako v prípade okresu. Najväčší počet sobášov bol v obci evidovaný v roku 2009 a 2010. V prípade rozvodovosti boli hodnoty takmer počas celého obdobia nad úrovňou okresu. Vo všeobecnosti však možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne.

Počet rozvodov

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec Rákoš											
okr. Revúca HM	1,08	4,45	3,55	2,61	2,32	2,84	2,74	2,28	2,4	2,01	2,49
rozvodovosť	0	1	3	2	0	2	0	0	1	1	1
hrubá miera roz.	0	2,38	6,94	4,61	0	4,6	0	0	2,36	2,34	2,33
index rozvodovosti	0	0	0	0	0	50	0	0	33,33	33,33	50

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska a okresu. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 30,71 a do roku 2014 stúpla na hodnotu 32,94.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec Rákoš											
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. Revúca	55,76	55,65	55,48	55,51	55,43	55,44	55,46	55,36	55,29	55,17	55,09
Obec Rákoš	30,71	32,32	33,17	33,32	33,4	33,4	33,01	32,55	32,51	32,78	32,94

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	413	424	429	434	436	427	431	423	424	430	428
0-4	19	19	18	22	23	23	25	28	23	25	30
5-9	23	23	20	19	20	17	17	18	22	23	21
10-14	23	21	20	21	23	23	23	19	20	19	21
15-19	38	38	35	38	31	26	24	20	21	24	20
20-24	38	41	44	40	41	42	43	39	37	29	28
25-29	33	35	35	39	37	43	43	44	38	40	37
30-34	19	23	30	29	28	31	31	33	39	39	44
35-39	32	28	25	21	24	20	26	31	32	29	37
40-44	24	28	30	34	37	36	27	21	19	24	20
45-49	26	26	25	27	26	26	31	33	32	35	32
50-54	32	31	31	25	25	26	27	30	34	33	32
55-59	25	25	28	34	37	33	31	30	24	26	27
60-64	25	31	27	24	23	22	20	24	30	33	26
65-69	14	15	21	22	20	22	27	22	20	18	18
70-74	11	12	9	11	12	12	13	14	15	13	16
75-79	18	13	15	9	8	8	7	6	4	4	4
80-84	10	9	10	12	14	11	7	7	8	7	7
85-89	2	5	5	6	6	5	6	4	6	9	7
90-94	1	1	1	1	1	0	2	0	0	0	1
95-99	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 0 – 4 a 30 – 34 rokov. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Rákoš.

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnúť o 20,09 %.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Spolu	438	442	449	456	464	477	484	493	504	516	526
0	32	34	35	37	38	41	42	44	45	47	49
1-4	22	23	24	25	27	28	29	31	32	34	35
5-9	21	20	20	20	20	19	19	19	19	18	18
10-14	19	18	18	17	16	15	15	14	13	13	12
15-19	26	24	22	21	19	18	16	15	14	13	12
20-24	36	35	34	33	32	31	31	30	29	28	27
25-29	47	49	51	53	55	57	59	61	63	65	67
30-34	42	45	48	51	53	56	59	62	65	67	70
35-39	18	16	16	15	15	15	14	13	13	12	12
40-44	34	35	37	38	40	42	44	46	48	51	53
45-49	33	35	36	38	40	42	43	45	47	50	52
50-54	26	25	24	23	23	22	21	20	20	19	18
55-59	27	29	30	32	33	35	36	38	40	42	44
60-64	17	17	16	16	15	15	15	14	14	13	13
65-69	17	18	19	19	20	21	22	22	23	24	25
70-74	4	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1
75-79	7	6	6	5	5	5	4	4	4	3	3
80-84	8	8	8	9	9	11	11	12	12	13	14
85-89	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
90-94	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ďalšie demografické charakteristiky

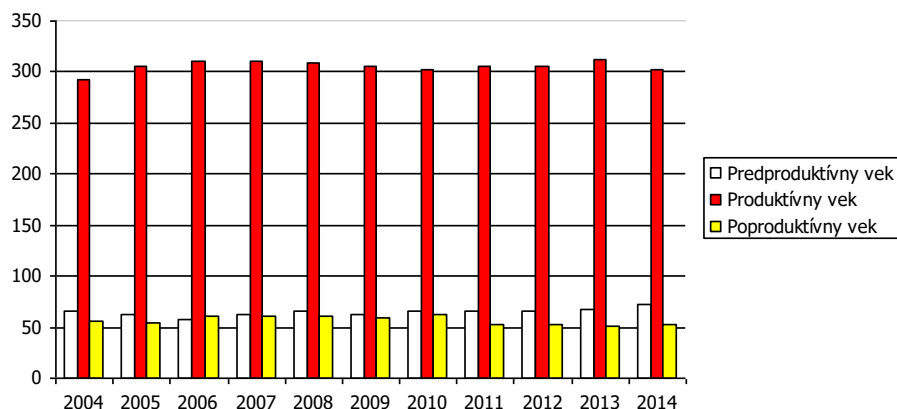
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný mierny pokles. Za 11 ročné obdobie klesol počet obyvateľov o cca. 5,3 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 10,76 %. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 3,76 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	65	63	58	62	66	63	65	65	65	67	72
Produktívny vek	292	306	310	311	309	305	303	305	306	312	303
Poproduktívny vek	56	55	61	61	61	59	63	53	53	51	53

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

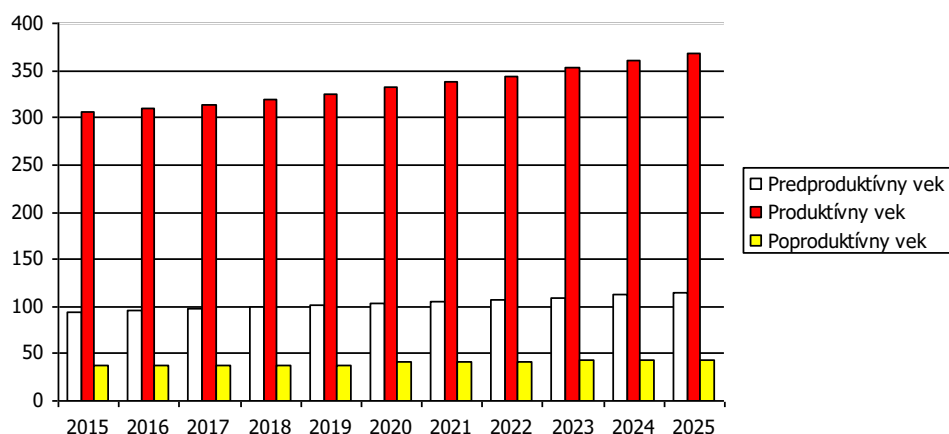
Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu len vo vekovej skupine produktívneho veku a predproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2025.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov v každej vekovej skupine.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	94	95	97	99	101	103	105	108	109	112	114
Produktívny vek	306	310	314	320	325	333	338	344	352	361	368
Poproduktívny vek	38	37	38	37	38	41	41	41	42	43	44

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 30 do 34 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov a 40 do 44 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine 15 až 24 a od 40 do 44 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 - 2004
15-19	38	20	-18
20-24	38	28	-10
25-29	33	37	4
30-34	19	44	25
35-39	32	37	5
40-44	24	20	-4
45-49	26	32	6
50-54	32	32	0
55-59	25	27	2
60-64	25	26	1

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra nie je vyhovujúca. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
obec Rákoš	192	102	22	70	70	156
Rákoš	73	73	21	52	49	111
Rákošská Baňa	29	29	1	18	21	45

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Rákoš. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 102 obyvateľov, čo tvorí 53,12 %.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 73,49 %. V menšej miere je oficiálne zastúpená rómska národnosť (3,95 %). Česká národnosť bola zastúpená v počte 0,47 %. Pri 19,53 % nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	316	73,49	
Česká	2	0,47	
Rómska	17	3,95	
Nezistená	84	19,53	
Maďarská	1	0,23	

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s úplným stredným vzdelaním – 24,19 % a so základným vzdelaním (22,79 %). Vysoký počet obyvateľov disponovalo učňovským vzdelaním (16,51 %).

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
úplné stredné odborné (s maturitou)	104	24,19	
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	4	0,93	
bez školského vzdelania	60	13,95	
učňovské (bez maturity)	71	16,51	
základné	98	22,79	
stredné odborné (bez maturity)	41	9,53	
úplné stredné všeobecné	12	2,79	
nezistené	20	4,65	
úplné stredné učňovské (s maturitou)	8	1,86	
vysokoškolské bakalárske	0	0,00	
vyššie odborné vzdelanie	1	0,23	
vysokoškolské doktorandské	1	0,23	

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Banskobystrický kraj	12,35	10,50	8,32	6,90	7,40	12,44	11,98	12,88	13,74	12,69	11,48
Okres Revúca	13,94	12,39	10,72	9,33	9,62	12,93	13,07	14,45	15,30	14,50	13,29
Muži	19,50	18,32	16,12	14,10	14,25	19,19	18,86	19,83	20,81	18,26	17,22
Ženy	18,49	17,18	14,47	12,15	12,49	18,98	18,10	19,11	20,46	17,88	16,71

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade mužskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 17,22 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012 (20,81 %). Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty za obec Rákoš. V roku 2014 bolo v obci evidovaných 89 obyvateľov.

Vývoj počtu evidovaných nezamestnaných v obci (osoby)					
Ukazovateľ/Roky	2010	2011	2012	2013	2014

počet	92	91	95	92	89
-------	----	----	----	----	----

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 45-49 a skupinu od 30 do 34 rokov. V tejto skupine podiel narastá. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 1.

Nezamestnaní podľa veku						
Ukazovateľ/Roky	2010	2011	2012	2013	2014	
15-18	3	6	3	3	1	
19-24	15	16	14	8	11	
25-29	13	11	10	13	6	
30-34	9	13	12	10	13	
35-39	5	6	7	7	10	
40-44	12	10	7	9	8	
45-49	14	14	17	16	18	
50-54	13	10	14	14	11	
55-59	7	5	7	10	10	
nad 60	1	0	4	2	1	

Zdroj: OcÚ Rákoš, 2015

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie nad 12 mesiacov a do 3 mesiacov.

Nezamestnaní podľa doby evidencie						
Ukazovateľ/Roky	2010	2011	2012	2013	2014	
do 3 mes.	4	9	5	8	13	
4-6 mes.	9	7	5	4	5	
7-9 mes.	5	8	6	6	9	
10-12 mes.	3	2	2	2	3	
13-24 mes.	7	8	13	5	10	
nad 24 mes.	64	57	64	67	49	

Zdroj: OcÚ Rákoš, 2015

Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov vyučených a so základným vzdelaním.

Nezamestnaní podľa dosiahnutého vzdelania						
Ukazovateľ/Roky	2010	2011	2012	2013	2014	
vedec. Vých.	0	0	0	0	0	
VŠ	0	0	1	0	0	
vyššie vzdel.	0	0	0	0	0	
SOŠ s mat.	9	9	6	0	0	
gymnázium	0	1	2	0	1	
SOU s mat.	3	6	4	9	11	
SOU bez mat.	0	0	0	0	0	
vyučení	32	30	34	37	37	
ZŠ	38	34	38	36	34	
bez vzdel.	10	11	10	10	6	

Zdroj: OcÚ Rákoš, 2015

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory

v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Revúcej, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. V rámci aktivačných prác a malých obecných služieb bolo v obci zamestnaných 41 (2014) obyvateľov.

Aktivačné práce / menšie obecné služby					
Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014
Vstupný ukazovateľ					
P. adm. pracovníkov	1	0	0	0	0
Výstupový ukazovateľ					
Počet účastníkov					
ženy	15	14 / 17	2 / 21	8 / 18	13 / 22
muži	14	14 / 17	6 / 18	8 / 19	10 / 19
Pr. počet odprac. hodín	75	75 h. / 80 h.	80 h. / 80 h.	80 h. / 80 h.	75 h. / 80 h.
Výsledkový ukazovateľ					
Ud. verej. plochy v m2	7	7	7	7	7

Zdroj: OcÚ Rákoš, 2015

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod a verejná správa. Silne zastúpené je aj zdravotníctvo a školstvo. Od roku 2009 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne zvýšil (44,0 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade verejnej správy a zdravotníctva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %					
	2009	2010	2011	2012	2013
Pol'nohospodárstvo, lesníctvo ...	2,0	1,9	2,1	1,9	1,9
Priemysel spolu	41,8	42,1	47,7	42,2	44,0
Priemyselná výroba	37,8	38,9	44,9	39,6	41,4
Dodávka vody; čistenie a odvo...	3,9	3,0	2,7	2,5	2,4
Veľ'koobchod a maloobchod; ...	15,3	13,6	9,6	8,4	10,2
Doprava a skladovanie	4,9	7,0	4,4	4,1	2,8
Ubytovacie a stravovacie služby	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Finančné a poisťovacie činnosti	0,9	0,7	0,8	0,8	1,1
Administratívne a podporné služby	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Verejná správa a obrana; povi...	20,1	15,3	12,7	10,2	11,6
Vzdelávanie	6,9	9,3	10,1	6,9	7,3
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	5,8	7,9	11,3	17,2	12,6
Umenie, zábava a rekreácia	0,6	1,1	0,6	0,5	0,6
Ostatné činnosti	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Rákoš je bývanie. Prevažuje individuálna bytová výstavba. Nasledujúca tabuľka prezentuje početnosť bytového fondu v súčasnosti.

Obývané byty a domy (2011)			
	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Obec Rákoš	141	136	136
Rákoš	96	95	94
Rákošská Baňa	45	41	42

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V časti Rákoš bolo v roku 2011 evidovaných 96 domov a v časti Rákošská Baňa 45 bytov. Z nich v rodinnom dome bolo 136 bytov. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu rekreácie (35), s nezistenou ob. (6) a iných dôvodov (2).

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
0	35	4	2	6

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (118). V bytovom dome je evidovaných 18 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
18	118	0	0	4

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Rákoš disponuje plochou od 81 do 120 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m². Byty so 40 až 80 m² boli zastúpené v počte 43.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
v RD	0	43	73	20

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
v BD	0	1	3	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty 3 a 4 izbové. Tretou najväčšou skupinou sú 5+ izbové byty. Byty s 2 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 9.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
5	24	60	24	28

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 120 bytov (RD) v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody mala 1 domácnosť. Bez vodovodu bol 1 byt.

Byty podľa zásobovania vodou v RD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
116	1	1	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Byty podľa zásobovania vodou v BD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
4	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentujú nasledujúce tabuľky. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 25 bytov, a pevnou linkou disponovalo 39 bytov.

Vybavenosť bytov a domácností v obci v RD

podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
89	33	51	39	25	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a domácností v obci v BD

podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
1	0	0	0	0	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Rákoš je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 99 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
1	23	99	0	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených pevným palivom – 120 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva 1 byt.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
0	1	1	120	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ. Obec plánuje výstavbu bytového domu.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 mierne stúpol ich počet na 11 osôb. Slobodné povolania boli v obci zastúpené 1 osobou. Celkovo počet fyzických osôb podnikateľov od roku 2004 vzrástol o 37,5 %.

Fyzické osoby - podnikatelia

o. Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	8	10	9	15	19	16	16	13	13	14	11
Živnostníci	8	10	9	15	18	15	15	12	12	13	10
Slobodné povolania	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1
Sam. hosp. roľníci	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet podnikateľských osôb. Celkovo sú v obci činné 4 právnické osoby. Z celkového počtu bola 1 zisková a 3 neziskové subjekty.

Právnické osoby v obci

o. Rákoš	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Práv. osoby ziskové	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Práv. osoby neziskové	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V skupine ziskových subjektov nedošlo v sledovanom období ku zmene.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza jedna materská škola.

Kvantitatívne ukazovatele materskej školy					
	2010	2011	2012	2013	2014
Počet pedag. zam.	1	1	1	1	1
Počet THP	0	0	0	0	0
Počet detí v MŠ	21	22	20	21	21
Počet tried v MŠ	1	1	1	1	1
P. predšk. + odlož. šk. d.	8 + 1	10 + 1	11 + 0	8 + 1	7 + 0
Počet projektov	0	0	0	0	0

Zdroj: OcÚ Rákoš, 2015

V obci Rákoš sa nachádza výchovné zariadenie Materská škola. Školská výchova podľa dostupných údajov sa traduje už od druhej polovice 19. storočia. Základnú školu žiaci navštevujú v obci Sirk, Jelšava, Lubeník a Revúca. Materská škola v obci Rákoš funguje už od roku 1947. Pre deti predškolského veku zabezpečuje poldennú starostlivosť. Do materskej školy dochádzajú deti z Rákoša, Rákošskej Bani, Nandraža a Červenian. V materskej škole pracujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, ktoré pripravujú pre deti bohatý edukačný program. Stravovanie – desiata – je zabezpečené, na úhradu prispieva aj ÚPSVaR. Budova materskej školy je umiestnená v areáli s dostatkom zelene, ideálne pre pobyt detí. Materskú školu navštevujú deti vo veku od 3 - do 6 rokov. Počet detí v materskej škole je 22. Zo sociálneho hľadiska existencia pedagogického dozoru v obci kladne vplýva na dospievajúcu mládež (KPSS, 2012, s.18).

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR vo Revúcej, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Štatistika zdravotných postihnutí			
Druh zdravotného postihnutia	počet	ženy	muži
Zrakové postihnutie / z toho ťažko	105 / 0	72 / 0	33 / 0
Sluchové postihnutie / z toho hluchí	0	0	0
Poruchy reči	0	0	0
Mentálne postihnutie	2	1	1
Poruchy pohybového ústrojenstva	12	6	6
Osoby na vozíku	1	1	0
Diabetici	25	15	10
Epilepsia	2	0	2
Psoriáza	1	0	1
Chronicky choré deti	0	0	0

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko - ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. V obci nepôsobí sociálne zariadenie, v ktorom by mohli byť umiestnení prijímatelia sociálnej služby odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky. Na koordináciu sociálnej služby obec nemá vytvorenú funkciu sociálneho pracovníka – na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. V blízkosti obce sa nachádza sociálne zariadenie, najbližšie v Revúcej, kde je možnosť zabezpečiť potrebné sociálne služby, i keď v poslednej dobe badať ťažkosti s umiestnením odkázaných na pomoc v zariadeniach. V prípade záujmu obec podporuje aktivity subjektov na vytvorenia sociálneho zariadenia v obci. Obec participuje na zabezpečovaní stravovania a výdaja stravy, najmä z radov dôchodcov. Stravovanie a rozvoz stravy je zabezpečené. Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby: dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom), funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby), stretnutia dôchodcov, uvítanie do života novorodencov obce, pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania odkázaných a poskytovanie finančnej podpory odkázaným.

Iné sociálne charakteristiky			
Ukazovateľ	počet	ženy	muži
Celkový počet osôb / obyvateľov obce, ktorí sú nositeľmi preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím	33	18	15
Celkový počet rodín, v ktorých boli vykonávané opatrenia SPO a SK (sociálno-právna ochrana, sociálna kuratela)	1	1	0
Celkový počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi	44	24	20
Celkový počet odkázaných osôb na dávku v hmotnej núdzi	97	50	47
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na bývanie	28	14	14

Zdroj: OcÚ Rákoš, 2015

Od 1. 1. 2011 nebola požiadavka i keď v rozpočte sa počítalo s opatrovateľskou službou. V poslednej dobe vzrastá počet občanov, ktorí by potrebovali opatrovateľské služby, ale v inom rozsahu a sortimente. Jedáleň pre dôchodcov – nie je, v prípade potreby obec stravovanie vie zabezpečiť pre obyvateľov z dovozom z Revúcej. Roznáška v obci je zabezpečená. Momentálne obec nedopĺňa ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľov obce umiestnených v sociálnych zariadeniach.

Dávky v hmot. a sociálnej núdzi						
Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014	
Počet podporených obyvateľov	56	54	58	61	60	

Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnej služby je vypracovaná aj schválená obecným zastupiteľstvom – VZN č. 1/05/2011 platný od 25.5.2009. Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci (KPSS, 2012, s.22).

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Revúca.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Revúca	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	5	5	4	4	5	5	6	10	9	6	6
Počet miest k 31.12 spolu	264	266	282	282	305	306	303	331	241	335	337
P.m. v domov. dôchodcov	146	146	141	144	144	144	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre pos. dosp.	18	18	23	20	20	20	30	117	60	133	80

P.m. v detských domovoch	28	30	45	47	71	70	70	70	70	70	70
P.m. v zar. pre seniorov	0	0	0	0	0	0	134	30	30	30	79

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorý poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Obec nemá zriadený svoj zdravotný obvod. V obci sa žiadne zdravotnícke zariadenie nenachádza. Obyvatelia môžu navštevovať zdravotné stredisko v obci/meste Sirk, Jelšava, Lubeník, prípadne vyššiu zdravotnú starostlivosť v okresnom meste Revúca.

2.13. ŠPORT

V obci sú obmedzené možnosti športovania. V obci sú vybudované 2 športové futbalové ihriská. Okolo obce sa rozprestiera poľovnícky revír. Okolie obce ponúka vhodné podmienky na turistiku, resp. horskú cykloturistiku. V obci Rákoš je vybudovaná strelnica, ktorú vlastní Technické športy, Základná organizácia v Rákoši. Strelnica sa od roku 2008 rekonštruje. Na rekonštrukcii sa podieľa aj Banskobystrický samosprávny kraj, ktorý poskytuje finančné prostriedky na rekonštrukciu formou dotácie. Dotácie boli poskytnuté v roku 2008, 2009 a aj v roku 2011. Strelnica sa rekonštruje svojpomocne a s pomocou sponzorov. Každoročne sa na strelnici uskutočňujú strelecké súťaže. V obci je Zriadený Dobrovoľný hasičský zbor Obce Rákoš, ktorý má 63 členov. Každoročne sa obecný hasičský zbor zúčastňuje na požiarnej súťažiach (<http://www.obecrakos.sk/re/-sport>, 10.5.2015).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúrne podujatia obce a jej obyvateľov sa realizujú v miestnom kultúrnom dome. Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov. Z hľadiska kvality priestoru a prevádzkových podmienok sa predpokladá budúca potreba riešenia ďalšej modernizácie najmä technického vybavenia na kvalitatívne vyššej úrovni. V návrhu riešenia sa počíta s možnosťami zriadenia klubových foriem využitím kultúrneho zariadenia, s možnosťou využitia ako viacúčelového zariadenia pre kultúrne, zábavné účely.

Obecná knižnica

Obecná knižnica v Rákoši je univerzálnou verejnou knižnicou obce. Jej zriaďovateľom je Obec Rákoš. Knižnica je organizačným útvarom Obce Rákoš. Základným poslaním knižnice je prostredníctvom knižnično-informačných služieb (ďalej služieb) a informačných technológií zabezpečovať slobodný prístup k informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov vrátane miestnych a regionálnych informácií a tieto v rámci knižničného systému regiónu koordinovať, budovať, ochraňovať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond a organizovať kultúrno-vzdelávacie podujatia. Knižničný fond knižnice tvoria: primárny fond: knihy, periodiká, regionálne dokumenty, hudobniny, zvukové dokumenty, obrazové dokumenty, audiovizuálne dokumenty, elektronické zdroje a sekundárny fond: katalógy (klasické, elektronické), kartotéky, bibliografie, databázy v elektronickej forme.

Výborná je vzájomná spolupráca Obecného úradu v obci Rákoš so škôlkou. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek. Sú pre ne organizované Mikulášske oslavy, fašiangový karneval, Deň detí... (KPSS, 2012, s.22).

Kultúrne a historické pamiatky

Zrúcaniny hradu z 2. polovice 13. storočia - severne, asi 1,5 km nad obcou sa nachádza zrúcanina hradu. Hrad bol kamenný. Dal ho postaviť veľkomožný pán Ákoš po nájazde tatárov na toto územie. Budovanie zámku sa odhaduje od r. 1243 do r. 1320 tzn. staval sa 77 rokov. Bola to stavba mohutná, zachovala sa len čiastočne kľemba. Stavba sa nazývala "Zámček". Spustol v polovici 15. storočia.

Románsko-gotický rímskokatolícky kostol z 2. polovice 13. storočia, upravovaný koncom 16. storočia a v polovici 18. storočia s gotickými nástennými maľbami zo 14.-15. storočia a ich zvyškami aj na južnej fasáde, barokovým interiérom z konca 17. storočia a maľovaným stropom a emporou z 2. polovice 17. storočia. Kostolík postavili približne v polovici 13. storočia a ako jedna z mála románskych stavieb na Gemeri sa zachoval v takmer pôvodnej podobe. Vnútrajšok osvetľovalo celkovo päť vysokých a úzkych okien, dve v apside a tri na južnej stene lode. Interiér bol koncom 14. storočia a začiatkom 15. storočia vyzdobený freskami, ktoré sa sčasti zachovali dodnes. Na prelome 16. a 17. storočia prešiel kostolík do rúk protestantom, ktorí si ho prispôbili svojej liturgii. Dotklo sa to najmä gotických oltárov, taktiež stredoveké maľby boli zabielené. Neskôr vybudovali aj drevenú tribúnu. V 18. storočí získali stavbu opäť katolíci a v roku 1752 prešiel ďalšími stavebnými úpravami a zmenami v interiéri. Okrem iného bolo v severnej stene lode prerazené nové okno a dve postranné románske okna na južnej strane boli zväčšené. V pôvodnej podobe zostalo len stredné okno. Hlavný oltár bol obnovený a pribudli k nemu aj ďalšie dva bočné. Vnútorne vybavenie doplnili aj vyrezávaná kazateľnica a krstiteľnica. Pri kostolíku postavili v tomto období aj drevenú zvonicu. Koncom 80. rokov bol kostolík v zlom stave, objavila sa trhlina na apside a podlaha sa začala prepadať. Štát vyčlenil na opravu istú sumu, tá však stačila len na najnutnejšie opravy. Ostatné zostalo na pleciach veriacich. V rámci obnovy bola okrem iného odstránená predsieň pred vchodom a okná dostali pôvodnú neskororománsku podobu. Kostolík dominuje obci svojou polohou, zďaleka viditeľný aj vďaka bielej fasáde. Postavený bol v období, kedy na naše územie už prenikala aj gotika, o čom svedčia už pomerne vysoké okná, podobné oknám kostolíka v Starej Haliči. Apsidu oddeľuje od lode už goticky lomený triumfálny oblúk. V interiéri, ale sčasti aj v exteriéri (vedľa vstupného portálu), sa zachovali stredoveké fresky, vrátane obrazu Krista v mandorle, ktorú nesú štyria anjeli ako súčasť výjavu Posledného súdu či scény zo života sv. Ladislava. V kostolíku nájdeme až tri mandorly, pričom do jednej z nich umiestnil autor (na Slovensku pomerne nezvyčajne) aj Madonnu. Osobitnú pozornosť si zaslúžila len v roku 1993 objavená maľba Najsv. Trojice v podobe sediaceho Boha s tromi tvármi a štyrmi očami. Veľmi podobné zobrazenie troch Božích osôb nájdeme aj v neďalekej Ochtinej. Kostolík podľa povestí spája s neďalekým zaniknutým stredovekým hrádkom v polohe Zámček tajná podzemná chodba. Podľa tradície mal byť kostolík súčasťou kláštora františkánov, čo sa však zatiaľ nepotvrdilo. Kostolík patrí rímskokatolíckej cirkvi, momentálne pod farnosť v Ratkovskej Lehote. V súčasnosti sa nepoužíva Stavba je zvonku opravená, dostala aj nový náter fasády. Obnova interiéru však nie je dokončená, vnútorné vybavenie je premiestnené a reštaurovanie fresiek pozastavené v roku 2005 pre nedostatok peňazí. V roku 2009 boli vďaka iniciatív neziskovej organizácie Quirinius obnovené práce na exteriéri stavby, kostolík dostal aj novú strešnú krytinu ([http://www.obecrakos.sk/re/-kultura, 10.5.2015](http://www.obecrakos.sk/re/-kultura,10.5.2015)).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
  - rozšíriť systém permanentiek
  - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
  - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
  - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
  - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Ubytovacie zariadenia sú v regióne rozložené nerovnomerne, s hlavným ťažiskom v okresnom meste Revúca. Priamo v obci sa ale ubytovacie zariadenie nachádza. Na rekreačné bývanie je v obci určených 35 domov, ktoré slúžia na individuálnu, väčšinou víkendovú bytovú rekreáciu.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa nenachádza stravovacie zariadenie (komerčné) - reštaurácia.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti doteraz nevyvolali aktivizáciu rekreačných podujatí v obci a jej katastri. Priamo v obci sa nachádza niekoľko turisticky zaujímavých atraktivít: románsko-gotický a katolícky kostol, národná kultúrna pamiatka evanjelický kostol, kultúrna pamiatka - zrúcanina hradu z druhej polovice 13. storočia a zvyšky bane a hámrov v Rákošskej Bani. Obec je súčasne dobrým východiskom za poznávacou turistikou. V širšom okolí obce sa nachádza smerom na východ - Slovenský kras - doposiaľ 80 preskúmaných jaskýň a priepastí z ktorých najvýznamnejšie sú aj sprístupnené: jaskyňa Domica, Gombasecká jaskyňa, Jasovská jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa a množstvo iných. Okolie obce ponúka aj bohaté možnosti rozvoja kultúrneho turizmu. Národná kultúrna pamiatka hrad Krásna Hôrka je jednou z najvýznamnejších stavebno-historických pamiatok Gemera. Súčasnú stálu expozíciu tvorí pôvodné zachovalé bytové zariadenie hradu a zbierky rodového múzea, ktoré na hrade už v roku 1910 sprístupnil verejnosti jeho posledný majiteľ Dionýz Andrassy. Mimoriadne zaujímavé je zariadenie hradnej kuchyne, zbierka zbraní a výzbroje ako aj neskorobaroková hradná kaplnka. Ďalšou pamiatkou je Mauzóleum Andrassyovcov, ktoré patrí medzi najhodnotnejšie pamiatky secesného umenia na Slovensku, vzniklo v duchu mníchovského stavebného smeru v roku 1904. Interiér je zdobený viacerými druhmi mramoru pochádzajúcich z celého sveta. V blízkosti sa nachádza ja obrazáreň Andrassyovcov (Krásnohorské Podhradie). Secesnú budovu obrazárne dal postaviť v rokoch 1908-1909 milovník výtvarného umenia Dionýz Andrassy a umiestnil v nej svoju hodnotnú zbierku výtvarných diel. Severne od Rožňavy sa nachádza obec Betliar, kde možno nájsť jednu z národných kultúrnych pamiatok Slovenska: vzácny kaštieľ Betliar s prírodným parkom. Celý interiér kaštieľa predstavuje expozíciu života šľachty a zoznamuje návštevníkov s úrovňou bytovej architektúry a kultúry 19. storočia. Významná je zbierka umeleckých diel, zachovalý nábytok, zbrane keramika, sklo, porcelán a rôzne kuriozity, ktoré svedčia o zberateľskej vášni bývalých majiteľov kaštieľa. Unikátna je

aj knižnica obsahujúca vyše 15.000 zväzkov. Lúčka - ruina stredovekého kostola je voľne prístupná pamiatka na kopci nad obcou Lúčka, 15 km od Rožňavy. Pôvodne ranogotický opevnený kostol z 13. storočia s pravouhlou zaklenutou svätyňou a obdĺžnikovou loďou. Začiatkom osemdesiatych rokov 20. storočia bola ruina kostola zakonzervovaná a obranná veža nanovo zastrešená. V ľudovej tradícii je pamiatka známa ako husitský kostol.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatizmus návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom	2 009	2010	2011	2 012	2013	2 014
Bežné príjmy	137 292,34	115 934,41	117 823,71	115 349,69	121 474,38	123 128,07
Bežné výdavky	125 273,07	115 047,37	113 307,75	106 866,87	112 233,08	124 182,95
Kapitálové príjmy	61 285,55	0,00	0,00	0,00	0,00	166,16
Kapitálové výdavky	73 272,56	3 750,84	6 138,51	9 603,36	3 398,28	2 568,60
Príjmy finančných operácií	11 986,56	3750,84	6 138,51	9 603,36	3 398,28	8 073,60
Výdavky finančných operácií	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Príjmy celkom	210 564,45	119 685,25	123 962,22	124 953,05	124 872,66	131 367,83
Výdavky celkom	198 545,63	118 798,21	119 446,26	116 470,23	115 631,36	126 751,55

Zdroj: OcÚ Rákoš, 2015

Počas celého obdobia hospodárila obec s prebytkovým rozpočtom. Obec vytvára rezervu na spolufinancovanie projektov, prípadne na iné potreby (kapitálové, alebo bežné).

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať Opatrenie klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Manažment a správa obce

Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Rákoš. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Sirk
Sídlo pracoviska daňového úradu	Revúca
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Revúca
Sídlo Okresného súdu	Revúca
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Revúca
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Revúca
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Revúca
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Revúca
ŠÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Rákoš je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Revúca. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so

svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Nasledujúca časť prezentuje zoznam opatrení, ktoré sa čiastočne alebo úplne realizovali v predchádzajúcom programovacom období:

Opatrenie 6.2.1.2	Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov.
Opatrenie 6.2.1.5	Výstavba asfaltovej cesty k Rákošskej Bani.
Opatrenie 6.2.1.7	Rekonštrukcia štátnej cesty prechádzajúcej cez obec.
Opatrenie 6.2.1.8	Výstavba asfaltovej cesty na hornej ulici.
Opatrenie 6.2.1.9	Výstavba asfaltovej cesty na západnej ulici.
Opatrenie 6.2.2.2	Dostavba miestneho vodovodu.
Opatrenie 6.2.2.5	Úprava verejných plôch v obci.
Opatrenie 6.2.2.11	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.
Opatrenie 6.2.2.17	Realizácia a údržba parkovej úpravy v obci.
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Opatrenie 6.3.1.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Opatrenie 6.5.1.2	Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.
Opatrenie 6.5.1.7	Zriadenie nových počítačovej učebne pre potreby materskej školy.
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Opatrenie 6.8.1.1	Vytvorenie samostatnej www stránky obce.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Rákoš nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie. Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť). Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohroží jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká nízka	vysoký	nízky
		1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
		3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Rákoš a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - dobrá poloha obce vzhľadom na dostupnosť z okresného mesta Revúca, - cesta II. triedy prechádzajúca katastrom z východnej strany, - relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, - celkovo 11 činných fyzických osôb podnikateľov, - rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 421,3 katastra obce, - prítomnosť 3 maloobchodných prevádzok zmiešaného tovaru, - rozloha 163,2 ha ornej pôdy a 816 ha lesných pozemkov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite okresu Revúca, - vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - slabo rozvinutý predaj „z dvora“, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - slabá dostupnosť krajského mesta Banská Bystrica, - absentujúca železničná doprava,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - využitie polohového potenciálu obce Rákoš s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta Revúca, - orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšená regionálna a celosvetová konkurencia v oblasti profilových pre Rákoš (poľnohospodárstvo, lesníctvo, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8	11 3 Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 8	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej, aj keď technicky nevyhovujúcej infraštruktúry – poľnohospodárskych areálov a priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prechádzajúca cesta II/526 zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Revúca, ako aj mesto Hnúšťa, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií v dĺžke cca. 10 km, - hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Revúca, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná výstavba miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty II., - nedobudované chodníky pozdĺž cesty II, - nevyhovujúci stav miestnych komunikácií v Rákoši ako aj v časti Rákošská Baňa, - nedostatok parkovacích miest pri obecnom cintoríne, - nevyhovujúci stav autobusových zastávok,

<ul style="list-style-type: none"> - dobré pokrytie obce zastávkami SAD, - obec Rákoš a Rákošská Baňa prepojené cestou II. triedy, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - neodstočná zimná údržba cesty II triedy a miestnych komunikácií,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - dostavba a rekonštrukcia siete miestnych komunikácií, - vybudovanie chodníka pozdĺž cesty II, - rekonštrukcia zastávok SAD, - vybudovanie peších a cyklistických prepojení za účelom efektívneho prepojenia s ostatnými časťami obce a prírodnými hodnotami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>5</p>	<p>9</p> <p>Stratégia WO</p> <p>6</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>8</p>	<p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaný obecný rozhlas, - vybudovaný vodovod napojený na skupinový vodovod, - vybudovaný systém verejného osvetlenia, - obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť VVN 220kV, - dostatočná kapacita elektrickej siete, - existencia obecného cintorína v obci Rákoš ako aj v časti Rákošská Baňa, - existencia domu smútku, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúce pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 90 %, T - mobile - 3 %, O2 - 0 %, potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia - vysoká ekonomická náročnosť, - zlý technický stav telefónnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia verejného osvetlenia (LED) a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete - uloženie do zeme, - zavedenie elektrických, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV a HV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>7</p>	<p>6</p> <p>2</p> <p>6</p> <p>Stratégia WO</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>4</p> <p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Rákoš na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený separovaný zber v obci, - fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nevybudovaná ČOV, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových vôd, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba obecného kompostoviska, - výstavba splaškovej kanalizačnej siete s ČOV, - výstavba zberného dvora pre separovaný zber a obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívnych stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti		

	Stratégia SO	12	Stratégia WO
	5	9	11
T hrozby	Stratégia ST	3	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvolnenosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), - obec Rákoš sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nevybudovaná ČOV, - nedostatočné odvodnenie centrálnej časti obce, - nevyhovujúci stav odvodňovacieho jarku pozdĺž cesty II. triedy, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - existencia čiernych skládok, - Nevyhovujúci stav koryta toku Východný Turiec, - nedostatočná pravidelná estetická výsadba v rámci verejných priestranstiev a oddychových zón, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času rodín s deťmi, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia a dostavba oddychových zón, - realizácia odvodnenia centrálnej časti obce, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	12 3 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	9 7 Stratégia WT

--	--	--

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie WO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečená opatrovateľská služba pre obyvateľov, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - dostupná zdravotná starostlivosť v obci Sirk, Jelšava, Lubeník, - vyššia zdravotnícka starostlivosť v meste Revúca, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zariadenia pre seniorov, - absencia zdravotného strediska – najbližšie v obci Sirk/Jelšava, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilítom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehĺbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>5</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>9</p> <p>1</p> <p>6</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>13</p>	<p>Stratégia WT</p> <p>4</p>

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WT* – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Revúca.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudované predškolské zariadenie – relatívne stabilný počet detí – cca. 20, - existencia 2 futbalových ihrísk, - existencia poľovníckych revírov, - možnosti rozvoja turistiky, - vybudovaná strelnica, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia vyhovujúceho detského ihriska, - nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - modernizácia predškolského zariadenia, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Rákoš, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - rekonštrukcia infraštruktúry vzdelávania, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 5	2 Stratégia <i>WO</i> 7
T hrozby	12 Stratégia <i>ST</i>	2 5 7 Stratégia <i>WT</i>

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie *WT* – čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - existencia kultúrneho domu v obci v centrálnej časti, - Klasicistický evanjelický kostol z roku 1819 s rokokovo-klasickým interiérom, - Zrúcaniny hradu z 2. polovice 13. storočia, - Románsko-gotický rímskokatolícky kostol z 2. polovice 13. storočia, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - pravidelné kultúrne akcie, - existencia obecnej knižnice, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav kultúrnych pamätihodností, - nevyhovujúci stav kostola, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - zlý technický stav budovy kultúrneho domu, - zastaralé technické vybavenie domu kultúry, - nedostatočne vybudované informačné tabule o kultúrnych pamiatkach,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry v zmysle pôvodného štýlu, dovybavenie interiérov, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zoslabovanie tradičného vnímania obce Rákoš, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<div> <div>Stratégia SO</div> <div>6</div> <div>8</div> <div>1</div> </div>	<div> <div>Stratégia WO</div> <div>7</div> </div>
T hrozby	<div> <div>Stratégia ST</div> <div>1</div> <div>7</div> </div>	<div> <div>Stratégia WT</div> </div>

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie ST – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - veľké plochy lesov vhodných na pešiu turistiku a cykloturistiku, - potenciál obce na rozvoj agroturistiky, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - celkovo 35 domov využívaných na víkendové oddychové účely, - existencia poľovníckeho revíru, - existencia Románsko-gotický rímskokatolícky kostol z 2. polovice 13. storočia, - zrúcaniny hradu z 2. polovice 13. storočia, - klasicistický evanjelický kostol z roku 1819 s rokokovo-klasickým interiérom, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradícií, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - nedostatočné prepojenie na zaujímavosti NP Muránska planina, - slabo využitý kultúrno – historický potenciál obce, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec,
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - dobré možnosti pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Rákoš v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Rákoš vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality – NP Muránska planina, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty, 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v regióne, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,
---	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>10</p> <p>7</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>6</p>
T hrozby	<p>8</p> <p>2</p> <p>Stratégia ST</p> <p>3</p>	<p>Stratégia WT</p>

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - zlý technický stav obecného úradu, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedostatočné pokrytie obce kamerovým systémom, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>10</p> <p>5</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>1</p> <p>4</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>3</p> <p>5</p>	<p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prístup na internet v budove obecného úradu, - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>2</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>9</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>Stratégia WT</p> <p>0</p> <p>5</p>

--	--	--

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO a WT – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Rákoš a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Rákoš patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Rákoš vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE RÁKOŠ.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Rákoš. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Rákoš a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Rákoš poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Rákoš je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Rákoš je súčasťou vyššieho územného celku Banská Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHSR obce Rákoš:

Hlavné disparity BBSK

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;

v priemysle

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP;

v službách

- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- značné ekologické zaťaženie poľnohospodárskej krajiny;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch;
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu;
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby, ťažiskové odvetvie;
- rozvoj biotechnológií;

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle;
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb;

v službách

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce;
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením na ekologický vidiecky turizmus;

v technickej infraštruktúre

- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- potenciál využitia vodných zdrojov;
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadrove-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení;
- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Rákoš v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
-----------------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> + dobrá poloha obce vzhľadom na dostupnosť z okresného mesta Revúca, + cesta II. triedy prechádzajúca katastrom z východnej strany, + relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, + celkovo 11 činných fyzických osôb podnikateľov, + rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 421,3 katastra obce, + prítomnosť 3 maloobchodných prevádzok zmiešaného tovaru, + rozloha 163,2 ha ornej pôdy a 816 ha lesných pozemkov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite okresu Revúca, - vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - slabo rozvinutý predaj „z dvora“, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - slabá dostupnosť krajského mesta Banská Bystrica, - absentujúca železničná doprava,
--	--

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + prechádzajúca cesta II/526 zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Revúca, ako aj mesto Hnúšťa, + vybudovaná sieť miestnych komunikácií v dĺžke cca. 10 km, + hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Revúca, + dobré pokrytie obce zastávkami SAD, + obec Rákoš a rákošská baňa prepojené cestou II. triedy, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná výstavba miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty II., - nedobudované chodníky pozdĺž cesty II, - nevyhovujúci stav miestnych komunikácií v Rákoši ako aj v časti Rákošská Baňa, - nedostatok parkovacích miest pri obecnom cintoríne, - nevyhovujúci stav autobusových zastávok, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - neodstatčná zimná údržba cesty II triedy a miestnych komunikácií,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + vybudovaný obecný rozhlas, + vybudovaný vodovod napojený na skupinový vodovod, + vybudovaný systém verejného osvetlenia, + obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť VVN 220kV, + dostatočná kapacita elektrickej siete, + existencia obecného cintorína v obci Rákoš ako aj v časti Rákošská Baňa, + existencia domu smútku, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúce pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 90 %, T - mobile - 3 %, O2 - 0 %, - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia – vysoká ekonomická náročnosť, - zlý technický stav telefónnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Rákoš na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + zavedený separovaný zber v obci, + fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nevybudovaná ČOV, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových

	<ul style="list-style-type: none"> vôd, nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, nevybudované obecné kompostovisko, nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
--	--

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická mierka zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), + obec Rákoš sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nevybudovaná ČOV, - nedostatočné odvodnenie centrálnej časti obce, - nevyhovujúci stav odvodňovacieho jarku pozdĺž cesty II. triedy, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, existencia čiernych skládok, - Nevyhovujúci stav koryta toku Východný Turiec, - nedostatočná pravidelná estetická výsadba v rámci verejných priestranstiev a oddychových zón, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času rodín s deťmi, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + zabezpečená opatrovateľská služba pre obyvateľov, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + dostupná zdravotná starostlivosť v obci Sirk, Jelšava, Lubeník, + vyššia zdravotnícka starostlivosť v meste Revúca, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zariadenia pre seniorov, - absencia zdravotného strediska – najbližšie v obci Sirk/Jelšava, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + vybudované predškolské zariadenie – relatívne stabilný počet detí – cca. 20, + existencia 2 futbalových ihrísk, + existencia poľovníckych revírov, + možnosti rozvoja turistiky, + vybudovaná strelnica, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia vyhovujúceho detského ihriska, - nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
-----------------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> + existencia kultúrneho domu v obci v centrálnej časti, + Klasicistický evanjelický kostol z roku 1819 s rokokovo-klasickým interiérom, + Zrúcaniny hradu z 2. polovice 13. storočia, + Románsko-gotický rímskokatolícky kostol z 2. polovice 13. storočia, + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + pravidelné kultúrne akcie, + existencia obecnej knižnice, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav kultúrnych pamätihodností, - nevyhovujúci stav kostola, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - zlý technický stav budovy kultúrneho domu, - zastaralé technické vybavenie domu kultúry, - nedostatočne vybudované informačné tabule o kultúrnych pamiatkach,
--	---

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + veľké plochy lesov vhodných na pešiu turistiku a cykloturistiku, + potenciál obce na rozvoj agroturistiky, + strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, + celkovo 35 domov využívaných na víkendové oddychové účely, + existencia poľovníckeho revíru, + existencia Románsko-gotický rímskokatolícky kostol z 2. polovice 13. storočia, + zrúcaniny hradu z 2. polovice 13. storočia, + klasicistický evanjelický kostol z roku 1819 s rokokovo-klasickým interiérom, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - nedostatočné prepojenie na zaujímavosti NP Muránska planina, - slabo využitý kultúrno – historický potenciál obce, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrnopoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupná v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - zlý technický stav obecného úradu, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedostatočné pokrytie obce kamerovým systémom, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + prístup na internet v budove obecného úradu, + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,

	<ul style="list-style-type: none"> - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
--	--

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Rákoš.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	
Cieľová skupina	podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra	
Cieľová skupina	obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie	
Cieľová skupina	obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo	
Cieľová skupina	nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport	
Cieľová skupina	deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra	
Cieľová skupina	obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation	
Cieľová skupina	obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť	

Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,	
10. Informatizácia obce	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,	

**Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš
2015 - 2024**

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE RÁKOŠ

Vízia

Bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty, ktoré zasahujú do oblasti – NP Muránska Planina. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu ťažiarkej tradície a rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania a životného prostredia. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Slovenska. Obec Rákoš bude obcou, ktorá bude vyvážené zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Rákoš. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Rákoš a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Rákoš disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Rákoš všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Rákoš v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry

zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská vo všetkých častiach obce – Rákoš so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Rákoš považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Rákoš v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu

obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Rákoš či koncepcných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Rákoš v súlade so svojim zámerom príležitostne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Rákoš nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Rákoš, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do lesníctva a poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľádovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na výstavbu a rozšírenie existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt, organizovaním kultúrnych podujatí, rekonštrukciou historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

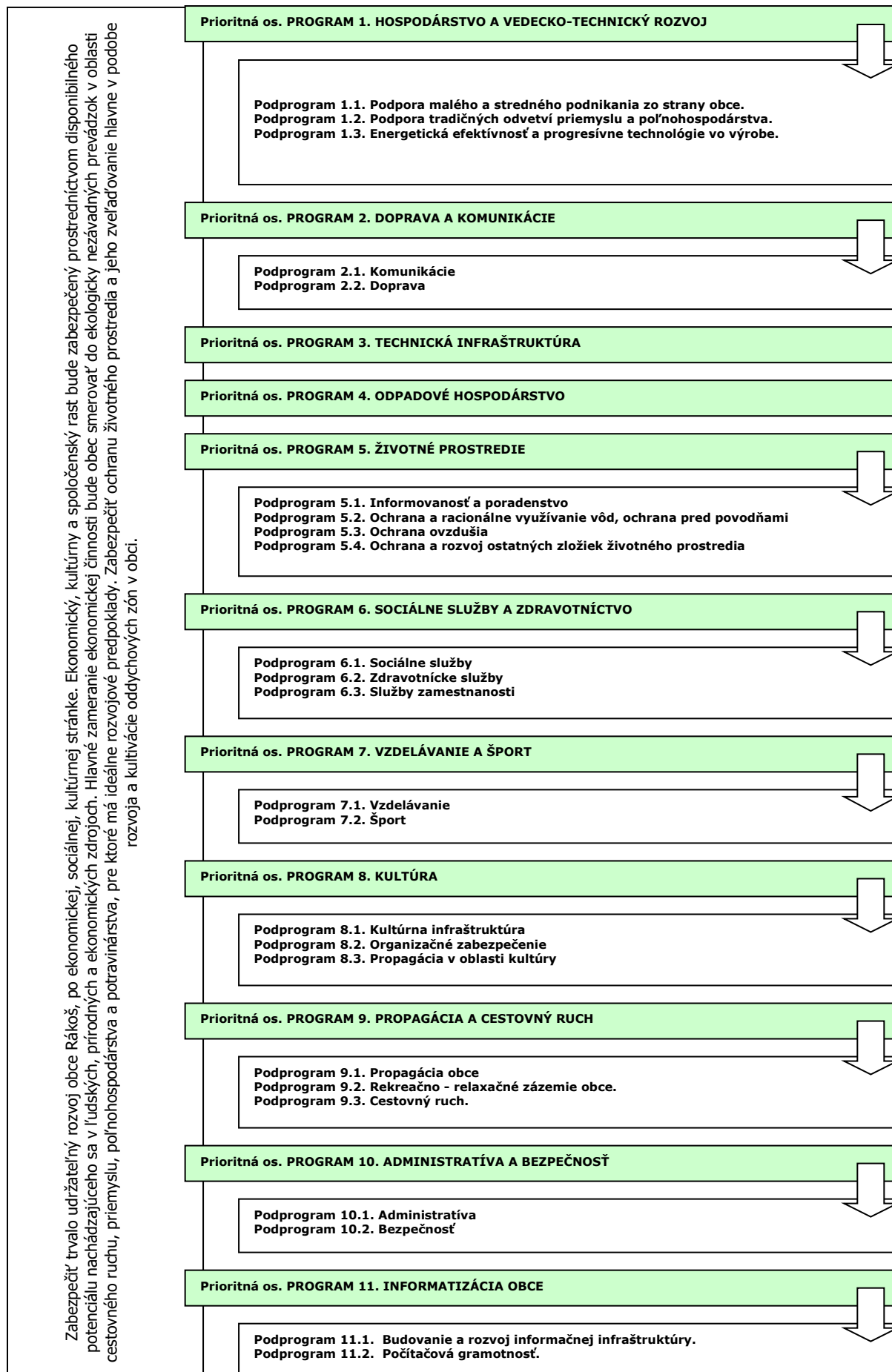
Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Rákoš je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Rákoš. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Podpora tradičných odvetví.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Opatrenie 2.1.7

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Úprava dopravnej infraštruktúry.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

Výstavba rozvodnej siete plynu.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce.

Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Výstavba protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku.

Zriadenie centra pre matky s deťmi.

Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci.

Opatrenie 8.1.3	Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecnej knižnice.
Opatrenie 8.1.4	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Podprogram 8.2.	Organizačné zabezpečenie
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Podprogram 8.3.	Propagácia v oblasti kultúry
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.	Propagácia obce
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.
Podprogram 9.2.	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Cieľ 9.2	Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Podprogram 9.3.	Cestovný ruch.
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.	Administratíva
Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Podprogram 10.2.	Bezpečnosť
Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Podprogram 11.2.	Počítačová gramotnosť.
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš
2015 - 2024**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Podpora ponuky obchodných jednotiek.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných odvetví.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Podpora tradičných odvetví.

Podprogram 1.3. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Rákoš. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Rákoš – cca. 6 km.
Rekonštrukcia miestnych komunikácií v časti Rákošská Baňa – cca. 4 km.
Optimalizácia dopravného značenia.

Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivity Rekonštrukcia cesty II/526 smer Rákoš – Rákošská Baňa.
Rekonštrukcia cesty II/526 smer Rákoš – Jelšava.

Opatrenie 2.1.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec Rákoš s časťou Rákošská Baňa.

Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba parkoviska pri dome smútku – 20 p.m..

Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž štátnej cesty II. triedy.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.
	Výstavba plôch IBV medzi Rákošom a Rákošskou Baňou nad hlavnou cestou II./526.
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
	Rozšírenie pokrytie verejného osvetlenia a zahusťenie svetelných bodov.
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie.
	Revitalizácia areálu cintorína v obci Rákoš.
	Revitalizácia areálu cintorína v časti Rákošská Baňa.
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie.
	Dostavba vodovodnej siete – skupinový vodovod Červeňany – Rákoš.
	Rekonštrukcia starých rozvodov vodovodnej siete.
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.
Aktivita	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.
	Dostavba a rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete v časti Rákošská Baňa – 200 m.
	Dostavba elektrickej siete.
Opatrenie 3.6	Výstavba rozvodnej siete plynu.
Aktivita	Výstavba rozvodnej siete.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbory textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivita	Zvýšiť environmentálne povedomie ľuďí.
	Zabezpečenie zberného kontajneru.
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.

Opatrenie 4.3 Aktivity	Rekultivácia čiernych skládok. Lokalizácia čiernych skládok. Likvidácia skládok.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba obecného kompostoviska. Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko. Výstavba zberného dvora pre separovaný zber. Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v obci Rákoš. Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v časti Rákošská Baňa. Výstavba ČOV.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody. Realizácia odvodnenia z lokality Rákoš. Realizácia odvodnenia z lokality Rákošská Baňa. Revitalizácia jarku pozdĺž štátnej cesty II. triedy 526.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1 Aktivity	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach. Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2 Aktivity	Výstavba protizáplavových opatrení. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia odvodnenia autobusového obrátiska. Realizácia odvodnenia v centrálnej časti obce. Realizácia odvodnenia časti Rákošská Baňa.
Opatrenie 5.2.3 Aktivity	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov. Analýza súčasného stavu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia koryta toku Východný Turiec. Revitalizácia koryta vodného toku Rakýš.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Aktivity	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti. Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
------------------------------	---

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
-----------------	------------------------------------

Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Stabilizácia brehov nad rodinnými domami v časti Rákošská Baňa.
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba oddychovej zóny v lokalite bývalej bane – „Stará šachta“. Výstavba oddychovej zóny pri strelnici. Výstavba oddychovej zóny – Lesopark Liget – R. Baňa. Revitalizácia centrálnej časti obce. Výstavba detského ihriska v centre obce Rákoš. Výstavba detského ihriska v Rákošskej Bani.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 6.1.1	Zriadenie terénnej opatrovateľskej služby.
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie.
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.
Aktivita	Výber vhodnej alternatívy zriadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.
Opatrenie 6.1.3	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.
Aktivita	Materiálno technické zabezpečenie. Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita	Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne).

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia priestorov.
Modernizácia vnútorného vybavenia.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia a dostavba futbalového ihriska v Rákoši.
Revitalizácia a dostavba futbalového ihriska v Rákošskej Bani.

Opatrenie 7.2.2 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia domu kultúry v časti Rákošská Baňa.
Rekonštrukcia domu kultúry v Rákoši.
Modernizácia interiérov domov kultúry – rekonštrukcia sociálnych zariadení.
Modernizácia vybavenia domov kultúry.

Opatrenie 8.1.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci.
Aktivita Rekonštrukcia románsko-gotického rímskokatolíckeho kostola.
Rekonštrukcia budovy klasicistického evanjelického kostola.
Rekonštrukcia a konzervovanie zručaniny hradu z 2. polovice 13. storočia.

Opatrenie 8.1.3 Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecnej knižnice.
Aktivita Rekonštrukcia priestorov.
Rekonštrukcia obecnej knižnice.
Obstaranie technického vybavenia pre potreby knižnice.
Zabezpečenie verejne prístupného internetu v obecnej knižnici.

Opatrenie 8.1.4 Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Aktivita Podpora kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Pribežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Pribežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obci.
Aktivita	Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atrakciách obce. Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky. Výstavba náučného chodníka k zrúcanine hradu. Výstavba náučného chodníka k rímskokatolíckemu kostolu.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry. Komplexná rekonštrukcia obecného úradu – interiéry.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1 Zriadenie kamerového systému.
Aktivity Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.
Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.
Inštalácia kamerového systému v priestore futbalových areálov.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Zlepšenie pokrytia signálom O2 a T-com,a.s..

Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	3
		Počet nových podnikateľských	dopad	počet	podn.	0	3

		subjektov			subjekt		
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	100

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	30
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Rákoš	0	30 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Rákoš	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Rákoš	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Rákoš	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rákoš	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Rákoš	0	15
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rákoš	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Rákoš	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rákoš	0	500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Rákoš	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Rákoš	0	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rákoš	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.							
---	--	--	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Rákoš	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.							
---	--	--	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Rákoš	0	2
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Rákoš	0	50
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Rákoš	0	30
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Rákoš	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rákoš	0	1
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Rákoš	0	6000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Rákoš	0	200
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Rákoš	95	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Rákoš	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Rákoš	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
Opatrenie 3.6	Výstavba rozvodnej siete plynu.	Dĺžka rekonštruovanej a novovybudovanej infraštruktúry	dopad	km	obec Rákoš	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rákoš	0	1

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom							
---	--	--	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Rákoš	0	20
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Rákoš	0	18
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Rákoš	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Rákoš	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Rákoš	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Rákoš	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Rákoš	0	18
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovavej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Rákoš	0	500
Opatrenie 4.4	Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Rákoš	0	3
		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	počet	obec Rákoš	0	1
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Rákoš	0	10
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej	Dĺžka novovybudovanej dažďovej	výsledok	km	obec Rákoš	0	5

	kanalizačnej siete.	kanalizácie			Rákoš		
--	---------------------	-------------	--	--	-------	--	--

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Rákoš	90	99
		Počet revitalizovaných studní	výsledok	počet	obec Rákoš	0	2
Opatrenie 5.2.2	Výstavba protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Rákoš	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	obec Rákoš	0	2
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Rákoš	0	2

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Rákoš	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Rákoš	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	420
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Rákoš	0	50
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Rákoš	0	5500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Rákoš	0	250

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Zriadenie terénnej opatrovateľskej služby.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	15

		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	1
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	5
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Rákoš	0	0
Opatrenie 6.1.3	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet vydaných jedál za deň	výsledku	m²	obec Rákoš	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	20

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rákoš	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	420

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Rákoš	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Rákoš	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rákoš	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rákoš	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Rákoš	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Rákoš	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Dostavba a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m²	výstup	m²	obec Rákoš	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m²	výstupu	m²	obec Rákoš	0	200
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Rákoš	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	20

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet zrekonštruovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Rákoš	0	2
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Rákoš	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	420
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Rákoš	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	420

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rákoš	0	500
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Rákoš	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Rákoš	0	600
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rákoš	0	600
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Rákoš	0	1000
		Počet návštevníkov zariadení	dopad	počet	obec Rákoš	0	1000
Opatrenie 8.1.4	Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecnej knižnice.	Počet nových objektov kultúrnych služieb	výsledok	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet výpožičiek za rok	výsledku	počet	obec Rákoš	350	700
Opatrenie 08.1.5	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rákoš	500	1500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	obec Rákoš	0	10

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Rákoš	0	500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Rákoš	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rákoš	0	500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Rákoš	0	300
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Rákoš	0	500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Rákoš	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Rákoš	1900	500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Rákoš	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Rákoš	0	750

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Dĺžka vybudovaných náučných chodníkov	dopad	počet	obec Rákoš	0	10
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rákoš	0	700

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Rákoš	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rákoš	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Rákoš	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Rákoš	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rákoš	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rákoš	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Rákoš	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rákoš	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	obec Rákoš	0	300

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Rákoš	0	4
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec	0	40

					Rákoš		
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Rákoš	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rákoš	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rákoš	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rákoš	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Rákoš	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Rákoš	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rákoš	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rákoš	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rákoš	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
------------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rákoš	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rákoš	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rákoš	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rákoš	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rákoš	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rákoš	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rákoš	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rákoš	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rákoš	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rákoš	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš
2015 - 2024**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE RÁKOŠ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Rákoš. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Rákoš, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Rákoš, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Rákoš na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Rákoš

Implementácia PHRSR obce Rákoš sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Rákoš je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Rákoš. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Rákoš budú zabezpečovať zamestnanci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Rákoš.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad

ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie Revúcaého výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Rákoš je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Rákoš. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Rákoš vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Rákoš (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Rákoš). V súvislosti

s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Rákoš. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Rákoš a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Rákoš. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Rákoš na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Rákoš najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Rákoš. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Rákoš pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Rákoš. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Rákoš, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Rákoš.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
8.	01/2023	OcÚ	poslanci,	verejné	Prepojenie PHRSR a	Hodnotiaca	Monitorovacia

			obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	prerokovanie	programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných Projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej propravenosti Projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora ponuky obchodných jednotiek.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora tradičných odvetví.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.3. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.3	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.3.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské	verejný sektor	stredný	obec Rákoš

			subjekty, úvery, iné grantové schémy			
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Projekt 1.1.1										
Projekt 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Projekt 1.2.1										
Podprogram 1.3. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.3										
Projekt 1.3.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Rákoš. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravných infraštruktúr je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Rákoš – cca. 6 km.	120	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v časti Rákošská Baňa – cca. 4 km.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Optimalizácia dopravného značenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty II/526 smer Rákoš – Rákošská Baňa.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
	Rekonštrukcia cesty II/526 smer Rákoš – Jelšava.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec Rákoš s časťou Rákošská Baňa.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Výstavba parkoviska pri dome smútku – 20 p.m..	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž štátnej cesty II. triedy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1		Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.				
Opatrenie 2.1.1		Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										
Projekt 2.1.2										
Projekt 2.1.3										
Projekt 2.1.4										
Projekt 2.1.5										
Projekt 2.1.6										
Projekt 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3		Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.				
Opatrenie 3.1		Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV medzi Rákošom a Rákoškou Baňou nad hlavnou cestou II./526.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2		Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Rozšírenie pokrytie verejného osvetlenia a zahusťenie svetelných bodov.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 3.3		Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia areálu cintorína v obci Rákoš.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia areálu cintorína v časti Rákošská Baňa.	90	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	VVpS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	VVpS, a.s., obec Rákoš
	Dostavba vodovodnej siete – skupinový vodovod Červeňany – Rákoš.	80	VVpS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVpS, a.s., obec Rákoš
	Rekonštrukcia starých rozvodovo vodovodnej siete.	200	VVpS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVpS, a.s., obec Rákoš
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.
	Dostavba a rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete v časti Rákošská Baňa – 200 m.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.
	Dostavba elektrickej siete.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.
Opatrenie 3.6	Výstavba rozvodnej siete plynu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba rozvodnej siete.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Projekt 3.1										
Projekt 3.2										
Projekt 3.3										
Projekt 3.4										
Projekt 3.5										
Projekt 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš
	Zabezpečenie zberného kontajneru.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš

	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rákoš
	Likvidácia skládok.	20	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 4.4	Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Výstavba obecného kompostoviska.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	VVpS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVpS, a.s., obec Rákoš
	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v obci Rákoš.	1 000	VVpS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVpS, a.s., obec Rákoš
	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v časti Rákošská Baňa.	700	VVpS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVpS, a.s., obec Rákoš
	Výstavba ČOV.	500	VVpS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVpS, a.s., obec Rákoš
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Realizácia odvodnenia z lokality Rákoš.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Realizácia odvodnenia z lokality Rákošská Baňa.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia jarku pozdĺž štátnej cesty II. triedy 526.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Projekt 4.1										
Projekt 4.2										
Projekt 4.3										
Projekt 4.4										
Projekt 4.5										
Projekt 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia

slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MZP SR	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rákoš

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 5.2.2	Výstavba protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Realizácia odvodnenia autobusového obrátiska.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Realizácia odvodnenia v centrálnej časti obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Realizácia odvodnenia časti Rákošská Baňa.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia koryta toku Východný Turiec.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia koryta vodného toku Rakýš.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Stabilizácia brehov nad rodinnými	150	rozpočet obce, ŠF	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

	domami v časti Rákošská Baňa.		EÚ			
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Výstavba oddychovej zóny v lokalite bývalej bane – „Stará šachta“.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Výstavba oddychovej zóny pri strelnici.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Výstavba oddychovej zóny – Lesopark Liget – R. Baňa.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia centrálnej časti obce.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Výstavba detského ihriska v centre obce Rákoš.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Výstavba detského ihriska v Rákošskej Bani.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Projekt 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Projekt 5.2.1										
Projekt 5.2.2										
Projekt 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Projekt 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Projekt 5.4.1										
Projekt 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Zriadenie terénnej opatrovateľskej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zriadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 6.1.3	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálno technické zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne).	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rákoš

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Rákoš
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Projekt 6.1.1										
Projekt 6.1.2										
Projekt 6.1.3										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Projekt 6.2.1										
Projekt 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Projekt 6.3.1										
Projekt 6.3.2										
Projekt 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy. V športe umožniť ponuku čo

najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia priestorov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Modernizácia vnútorného vybavenia.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Revitalizácia a dostavba futbalového ihriska v Rákoši.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Revitalizácia a dostavba futbalového ihriska v Rákošskej Bani.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Projekt 7.1.1										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Projekt 7.2.1										
Projekt 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Rekonštrukcia domu kultúry v časti Rákošská Baňa.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Rekonštrukcia domu kultúry v Rákoši.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Modernizácia interiérov domov kultúry – rekonštrukcia sociálnych zariadení.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Modernizácia vybavenia domov kultúry.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Rekonštrukcia románsko-gotického rímskokatolíckeho kostola.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Rekonštrukcia budovy klasicistického evanjelického kostola.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Rekonštrukcia a konzervovanie zrúcaniny hradu z 2. polovice 13. storočia.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
Opatrenie 8.1.3	Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecnej knižnice.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia priestorov.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Rekonštrukcia obecnej knižnice.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Obstaranie technického vybavenia pre potreby knižnice.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
Opatrenie 8.1.4	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec Rákoš

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rákoš

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Projekt 8.1.1										
Projekt 8.1.2										
Projekt 8.1.3										
Projekt 8.1.4										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Projekt 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Projekt 8.3.1										
Projekt 8.3.3										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba náučného chodníka k zrúcanine hradu.	10	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba náučného chodníka k rímskokatolíckemu kostolu.	10	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Projekt 9.1.1										
Projekt 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Projekt 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										

Cieľ 9.3										
Projekt 9.3.1										
Projekt 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický záměr						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Rákoš
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Komplexná rekonštrukcia obecného úradu – interiéry.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Inštalácia kamerového systému v priestore futbalových areálov.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Rákoš

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Projekt 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Projekt 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický záměr						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rákoš
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

	subjekty.		organizácií			
	Zlepšenie pokrytia signálom O2 a T-com, a.s..	podľa potreby	mobilní operátori	súkromný sektor	žiadny	mobilní operátori
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Rákoš

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Rákoš
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Projekt 11.1.1										
Projekt 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Projekt 11.2.1										
Projekt 11.2.2										
Projekt 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rákoš
2015 - 2024**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia											
tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	141,73	195,98	197,73	197,73	107,23	52,98	5,23	5,23	4,60	4,60	913,04
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	7,75	7,75	7,75	7,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31,00
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	44,38	44,38	49,63	49,63	48,38	48,38	0,63	0,63	0,00	0,00	286,04
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	74,50	122,75	122,75	122,75	52,75	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	518,00
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,60	5,60	5,10	5,10	5,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	22,00
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	13,00	13,00	10,00	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46,00
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	1,50	2,50	2,50	2,50	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00
II. Sociálna politika	66,35	163,10	175,85	175,85	109,60	12,85	0,10	0,10	0,10	0,10	704,00
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,00	0,00	12,75	12,75	12,75	12,75	0,00	0,00	0,00	0,00	51,00
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	17,50	42,50	42,50	42,50	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	170,00
PROGRAM 8. KULTÚRA	48,85	120,60	120,60	120,60	71,85	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	483,00
III. Environmentálna politika	645,75	724,92	762,92	762,92	117,17	57,17	19,17	0,00	0,00	0,00	3090,02
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	645,75	645,75	645,75	645,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2583,00
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0	79	117	117	117	57	19	0	0	0	507
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	31	31	23	8	6	0	2	0	0
Spolu	31,00	31,00	23,25	7,75	6,20	0,00	1,55	0,00	0,00

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

				zdroje spolu					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	7,75	8	6	2	2	0	0	0	0
2016	7,75	8	6	2	2	0	0	0	0
2017	7,75	8	6	2	2	0	0	0	0
2018	7,75	8	6	2	2	0	0	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	31,00	31,00	23,25	7,75	6,20	0,00	1,55	0,00	0,00

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosi technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)

- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	203	203	152	51	41	0	10	0	0
Opatrenie 2.1.3	21	21	16	5	4	0	1	0	0
Opatrenie 2.1.4	5	5	4	1	1	0	0	0	0
Opatrenie 2.1.5	52	52	39	13	10	0	3	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	5	5	4	1	1	0	0	0	0
Spolu	286	286	215	72	57	0	14	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	44,38	44	33	11	9	0	2	0	0
2016	44,38	44	33	11	9	0	2	0	0
2017	49,63	50	37	12	10	0	2	0	0
2018	49,63	50	37	12	10	0	2	0	0
2019	48,38	48	36	12	10	0	2	0	0
2020	48,38	48	36	12	10	0	2	0	0
2021	0,63	1	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,63	1	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	286,00	286	215	72	57	0	14	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	45	45	34	11	9	0	2	0	0
Opatrenie 3.3	193	193	145	48	39	0	10	0	0
Opatrenie 3.4	280	280	210	70	56	0	14	0	0
Spolu	518	518	389	130	104	0	26	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	74,50	75	56	19	15	0	4	0	0
2016	122,75	123	92	31	25	0	6	0	0
2017	122,75	123	92	31	25	0	6	0	0
2018	122,75	123	92	31	25	0	6	0	0
2019	52,75	53	40	13	11	0	3	0	0
2020	4,50	5	3	1	1	0	0	0	0
2021	4,50	5	3	1	1	0	0	0	0
2022	4,50	5	3	1	1	0	0	0	0
2023	4,50	5	3	1	1	0	0	0	0
2025	4,50	5	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	518,00	518	389	130	104	0	26	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zdefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
iele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	20	20	15	5	4	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	183	183	137	46	37	0	9	0	0
Opatrenie 4.5	2 200	2 200	1 650	550	440	0	110	0	0
Opatrenie 4.6	180	180	135	45	36	0	9	0	0
Spolu	2 583	2 583	1 937	646	517	0	129	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	645,75	646	484	161	129	0	32	0	0
2016	645,75	646	484	161	129	0	32	0	0
2017	645,75	646	484	161	129	0	32	0	0
2018	645,75	646	484	161	129	0	32	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2583,00	2583	1937	646	517	0	129	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKO FOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	105	105	79	26	21	0	5	0	0
Opatrenie 5.2.3	135	135	101	34	27	0	7	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	152	152	114	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 5.4.2	115	115	86	29	23	0	6	0	0
Spolu	507	507	380	127	101	0	25	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	79,17	79	59	20	16	0	4	0	0
2017	117,17	117	88	29	23	0	6	0	0
2018	117,17	117	88	29	23	0	6	0	0
2019	117,17	117	88	29	23	0	6	0	0
2020	57,17	57	43	14	11	0	3	0	0
2021	19,17	19	14	5	4	0	1	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	507,00	507	380	127	101	0	25	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.2	51,00	51,00	38,25	12,75	10,20	0,00	2,55	0,00	0,00
Spolu	51	51	38	13	10	0	3	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	12,75	13	10	3	3	0	1	0	0
2018	12,75	13	10	3	3	0	1	0	0
2019	12,75	13	10	3	3	0	1	0	0
2020	12,75	13	10	3	3	0	1	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	51,00	51	38	13	10	0	3	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	70	70	53	18	14	0	4	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Spolu	170	170	128	43	34	0	9	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	17,50	18	13	4	4	0	1	0	0
2016	42,50	43	32	11	9	0	2	0	0
2017	42,50	43	32	11	9	0	2	0	0
2018	42,50	43	32	11	9	0	2	0	0
2019	25,00	25	19	6	5	0	1	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	170,00	170	128	43	34	0	9	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)

- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	180	180	135	45	36	0	9	0	0
Opatrenie 8.1.2	280	280	210	70	56	0	14	0	0
Opatrenie 8.1.3	7	7	5	2	1	0	0	0	0
Opatrenie 8.1.4	15	15	11	4	3	0	1	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	483,0	483	362	122	96	0	25	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	48,85	49	37	12	10	0	3	0	0
2016	120,60	121	90	30	24	0	6	0	0
2017	120,60	121	90	30	24	0	6	0	0
2018	120,60	121	90	30	24	0	6	0	0
2019	71,85	72	54	18	14	0	4	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	483,00	483	362	122	96	0	25	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	20	20	15	5	4	0	1	0	0
Spolu	22	22	15	7	4	0	3	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2016	5,60	6	4	2	1	0	1	0	0
2017	5,10	5	4	1	1	0	0	0	0
2018	5,10	5	4	1	1	0	0	0	0
2019	5,10	5	4	1	1	0	0	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	22,00	22	15	7	4	0	3	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	40	40	30	10	8	0	2	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľ/ov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Spolu	46	46	35	12	9	0	2	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	13,00	13	10	3	3	0	1	0	0
2016	13,00	13	10	3	3	0	1	0	0
2017	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0
2018	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	46,00	46	35	12	9	0	2	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	10	10	8	3	2	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2015	1,50	2	1	0	0	0	0	0	0
2016	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	1,00	1	1	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnu subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14: verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov; MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodársku platobnú agentúru, Národnú sieť rozvoja vidieka sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;

- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3: poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2: fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,

- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Rákoš je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Rákoš bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 11.12.2015 Uznesenie č. 83/2015.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
6. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
7. Národný program reforiem, máj 2012,
8. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
9. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
10. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
11. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
12. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
13. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
14. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
15. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
16. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
17. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
18. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
19. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
20. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
21. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
24. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
25. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
26. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
27. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
28. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
29. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
32. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
33. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
34. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROS, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Rákoš.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falt'án, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIC, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -

38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Revúca: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 –
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zatl'ko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. 20.10.2013, <http://www.sopsr.sk/natura/>
63. 10.1.2015, <http://sk.wikipedia.org/wiki/>
64. 10.1.20015, <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/>
65. NSRR, 2011

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Obce Rákoš
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARBEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224